

Crnogorski glasnik

GODINA XVI. _ BROJ 95. _ RUJAN-LISTOPAD / SEPTEMBAR-OKTOBAR _ 2015.



LUČINDANSKI SUSRETI 2015.	4
DANI CRNOGORSKE KULTURE 2015.	
Dani crnogorskog filma – ekranizacije Mihaila Lalića	18
Predstava „Ruža sa dva mirisa“	20
IZ RADA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE	
I dalje nedovoljna zastupljenost manjina u medijima	21
VEČER S MAJOM PERFILJEVOM	
„Dok bude mladosti i nemira u meni“	22
DJELOVANJE NZCH I VIJEĆA CRNOGORACA	
Izborna Skupština NZCH	24
Sjednica Vijeća crnogorske manjine u Zagrebu	28
Na pjesničkoj večeri u Viškovu	29
SJEĆANJE NA VELIKOG PISCA	
Dani Mirka Kovača 2015	30
NAGRADA ZA ŽIVOTNO DJELO	
Najdraža nagrada prof. emer. dr. sc. Josipa Silića	31
OSVRTI, VIĐENJA, PRIKAZI	
Ananije Stojović: Zakon o crnogorskom iseljeništvu	32
IZ CRNE GORE I SVIJETA	
Miljenko Jergović dobio Njegoševu nagradu	34
Književno veče posvećeno časopisu „Grlica“	35
Promocija knjige „Razvoj pismenosti u Crnoj Gori“	36
DOKUMENTARNI FILM U CRNOGORSKOM DOMU	
Dvadeset treće filmske večeri	37
„CRNOGORCI SPLITU 2015“	
Nade Vučićić: „Srce je dnevnik“	38
ONI NAM PRUŽAJU SVOJE SRCE NA DLANU	
Milunka Medojević: Sjećanje na djetinjstvo	39
AFORIZMI	
Veljku Rajkoviću priznanje za najbolji aforizam	40
GDJE SU BILI, ŠTO SU RADILI ...	
Sa Međunarodne izložba karikatura u Osoru	41
POLITIČKA KARIKATURA	
Zapaženo priznanje Nataši Rašović	42
LUČINDANSKO DRUŽENJE	43
ANSAMBL KIC „BUDO TOMOVIĆ“ I ŠUKRIJA ŽUTI	
SERHATLIĆ NA LUČINDANSKIM SUSRETIMA	44

Čestitamo 8. listopada Dan nezavisnosti Republike Hrvatske



Državna je neovisnost kamen temeljac naše slobode. Neovisnost je prvi uvjet da bismo uspješno gradili demokratsko, pravedno i uspješno društvo i da bismo imali dostojno mjesto među narodima i državama Europe i svijeta.

U kratkom povijesnom vremenu mnogo smo postigli i trebamo biti ponosni na svoja ostvarenja. Sada nas čekaju nove zadaće, prije svega izlazak iz krize, snažan gospodarski razvoj, otvaranje novih životnih perspektiva, osobito za mlade. Treba nam zajedništvo koje će osnažiti naše samopouzdanje i vjeru u budućnost, koje će probuditi naše kreativne potencijale i otvoriti prostor svekolikom razvoju naše prelijepo zemlje.

**Predsjednica Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović**

(Iz čestitke u povodu Dana neovisnosti)

Izdavači:
NACIONALNA ZAJEDNICA CRNOGORACA HRVATSKE
I VIJEĆE CRNOGORSKE NACIONALNE MANJINE
GRADA ZAGREBA
Zagreb, Trnjanska c. 35, Tel./Fax: 01/6197 078, 01/6314 264
E-mail: nzch@net.amis.hr, vijececrn@net.amis.hr,
montenegro@net.amis.hr
Internet adresa: www.vijece-crnogoraca-zagreb.hr
Za izdavače: Danilo Ivezić i Dušan Mišković
Glavni i odgovorni urednik: dr. sc. Zoran Drašković
Redakcija: Milanka Bulatović, Nataša Gerželj, Danilo
Ivezić, Dragutin Lakić, Nataša Rašović, Dušan Roganović
Grafička priprema i tisak: Skaner studio d.o.o.
Rukopisi se ne vraćaju. Naklada/Tiraža 1000

*Glasilo je, putem Savjeta za nacionalne manjine, financirano
iz državnog proračuna Republike Hrvatske*

Koja zemlja jest najbolja?



**Sv. Petar cetinjski
Čudotvorac**

...
Pitali su jednoga mudroga i prosvijećenoga čelovjeka, koji je prijatelj najbolji i koja zemlja jest najbolja? Ovi je odgovorio, da je dobar susjed najbolji prijatelj i zemlja da jest najbolja, koja se najbliže kući nahodi. Ja mislim da je pogodio.

Vi se, dakle, nahodite s Kotorom i s kotorskom okolinom u najbliže susjedstvo; vaše vlastene koristi i vaša sreća, pak i vaše poštenje gromoglasno vas zovu i neprestano ponuđaju, da po svaki način svoje obećanje krepko držite i da se od toga nigda ne odrećete. Vaši susjedi biće vam dobri i najbolji prijatelji i vi ćete uživati njihovu ljubav i prijateljstvo, ako od svoje strane budete ravnim načinom sootvjestvovali i učinili se dostojni susjedske ljubavi i prijateljstva.

Svi narodi u svijet, živeći jedni s drugim u pograničnu mirnoću i u soglasje, uživaju vzaimne koristi od trgovine i vzaimnu jedan od drugoga pomoć. Ja vidim, da visokoslavni c. k. guveran ne ište od vas nako to isto, da i vi činite kako i ostali narodi po svijetu čine da i ono blaženstvo uživate, koje od susjedske mira i tišine proishodi.

Vaši glavari, koji su ovdje na Trojičin-dan dohodili, mogu vam kazati moje muke i naredbe, što su od mene primili, budući san ja pred njihove oči živim obrazom predstavio sve one polze i koristi i sve blagopolučije, koje vi možete ispoljnujući svoje obvezateljstvo, također i zlopolučije vaše, u koje ćete sebe nuzrinuti, ako to budete ispoljali.

Vi ste se među proćim u višepomenuto pismo vaše obvezali, da ćete neke lupeštine činit povratiti, ali platiti, i neke zlodjeje ćerat, a neke ne puštavat da idu u Bokeljsku Provinciju, đe im nije dopušteno hoditi, i ne recite da to ili drugo ne možete učinit, jer takvi odgovor ne ima mjesta, zašto sloga i poslušanije sve može učiniti.

Vi imate zapisane u notu sve lupeže i zlodjeje, koji se među vama nahode; sad promislite oli je bolje da te lupeže ustegnate od krađe i zlodjejtva i da prekratite njihovo samovoljije za učinit da ostali narod mirno živi, oli puštit da oni čine što hoće, a cijeli narod da ostane pod žestoki gnjev jednoga silnoga cara između najsilnijih carah od svijeta, da sramotno ginete svi poradi nekoliko lupežah, koji i po božiju zakonu i po svijem zakonam cijeloga svijeta imali bi bit kastigani.

Ja s velikom žalosti ćujem, da sramotno ime na svijeh vas i na svu Crnu Goru s takvijeh lupežah ostaje, jerbo se ne govori: ukrade ovi, ili oni po imenu i po prezimenu, no: ukradoše Njeđuši, ukradoše Crnogorci. I ovo samo vrijeđajući vaše obšte poštenje, što je po mojemu razsuđeniju za vas najdraže, imalo bi vzbudit i podignuti srdca vaša protivu svakoga, koji bi unaprijed drznuo na ikakva djela u ćesarsku državu postupiti, ne štredeći brata ni sina, ni ostaloga srodnika ni prijatelja za očistit samijeh sebe od od takvoga sramotnoga imena i za dokazat, da nijeste svi lupeži i da za poštenje znate.

Cetinje, juna 20. - 1823.

VLADIKA PETAR

U danima kada izbjeglićka kriza stavlja na neviđenu kušnju cijelu evropsku zgradu sazdanu od zemalja koje bi da drže do svoje uljuđenosti, sjećamo se rijeći Petra I – našega Gospodara, kako ga je narod jednostavno zvao – o tome koja zemlja jeste najbolja. A zapravo je – kako je to naš vladika tumačio u nastavku poslanice i ukazivao kakvima ljudi ne smiju biti – najbolja ona zemlja u kojoj su ljudi najbolji.

I danas kada svjedoćimo egzodusu, pa seobi naroda i neminovnom sućeljavanju dviju civilizacija, ubrzo će se postaviti i pitanje kakvima to ljudi ne bi smjeli biti. A sličan odgovor postoji u oba ta svjetonazora. Jer, u nekim priručnicima za samopomoć, tako raširenim u zapadnoj civilizaciji, može se proćitati da ako hoćeš da te neko zamrzi, učini mu dobro koje ti on nikada ne može vratiti; u istoćnim pak kulturama, sklonijim usmenoj predaji, postoji izreka: „Nijesam ti toliko dobra učinio da mi tolikim zlom vraćaš!“ Pitajući se što će svima budućnost „vratiti“, ostaje nada da zlatno doba razmjene ljudi, dobara i ideja ipak neće bit potrto restauracijom doba „razmjene zla“ i vjekovnog mraka za koji smo počeli vjerovati da smo ga razgrnuli.

Z. Drašković

Pod pokroviteljstvom gradonačelnika Grada Zagreba održani

LUČINDANSKI SUSRETI 2015.



*Sveti Petar Čudotvorac
Cetinjski (rad Dimitrija
Popovića, 2000.g.)*

– Ovoliko pozitivne energije na jednome mjestu!? – bile su riječi koje je, kroz široki osmeh i gotovo s nevjericom, izgovarao predsjednik Skupštine Opštine Podgorica dr. Đorđe Suhih prilikom upoznavanja dok smo se polako upućivali ka predvorju Kino dvorane Studentskog centra u Zagrebu nakon zvaničnog djela programa ovogodišnjih, sedamnaestih po redu, Lučindanskih susreta Crnogoraca Hrvatske, ali i prijatelja Crne Gore iz svih krajeva Hrvatske, kao i gostiju iz Crne Gore i ostalih susjednih država koji su 24. oktobra još jednim susretima obilježili sjećanje na Petra I Petrovića Njegoša, gospodara Crne Gore i vladiku crnogorskog.

Obično se kaže da jedna slika više govori nego li hiljadu riječi, ali ovoga puta je hiljadu učesnika dosad najmasovnijeg okupljanja na Lučindanskim susretima imalo nepodijeljeno mišljenje da su Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske i Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb bili – uz pomoć Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske – organizatori još jednog, dosad najuspješnijeg Lučindanskog druženja, manifestacije koja se deveti put održava pod pokroviteljstvom gradonačelnika Grada Zagreba Milana Bandića.

UZVANICI

*Ambasador Crne Gore
u Republici Hrvatskoj
Nj.E. Igor Građević*

*izaslanik gradonačelnika
Grada Zagreba
Slavko Kojić*

*predsjednik Skupštine
Opštine Podgorica
dr Đorđe Suhih*

*potpredsjednik Gradske skupštine
Grada Zagreba
Davor Bernardić*

*predsjednik Savjeta
za nacionalne manjine
Aleksandar Tolnauer*

*predsjednik Matice crnogorske
Dragan Radulović*

*direktor Uprave za dijasporu
Ministarstva vanjskih poslova i
evropskih integracija Vlade Crne Gore
mr Predrag Mitrović*

*sekretarka Sekretarijata
za kulturu Podgorice
Nela Savković Vukčević*

Dobrodošlicu svim učesnicima susreta – među kojima su bili brojni uzvanici i gosti i poznate ličnosti iz političkog, javnog, kulturnog i naučnog života – poželjela je, u ime organizatora, Henrika Vilović, koja je poletno vodila i ovogodišnju manifestaciju. Nakon intoniranja himni Republike Hrvatske i Crne Gore – koje su izveli članovi Mandolinskog orkestra Hrvatskog građanskog društva Crne Gore – ona je kazala:

«Ovogodišnje 17. LUČINDANSKE SUSRETE organiziramo u okviru 70-te godišnjice završetka II. Svjetskog rata i pobjede nad fašizmom.

Devetu godinu za redom na Lučindanskim susretima predstavljamo GRAD GOST iz Crne Gore. Uzimajući o obzir značaj spomenute godišnjice, ovogodišnji GRAD GOST Lučindanskih susreta 2015. je GLAVNI GRAD CRNE GORE – PODGORICA, čije predstavnike najsrdačnije pozdravljam uz napomenu da središnji dio kulturnog događanja danas pripada njima.»





Potom je voditeljica programa pozvala predsjednika Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske Danila Ivezića da se u ime domaćina obrati učesnicima susreta, a poslije njegovog izlaganja najavila je dobrodošlicu svim učesnicima, koju je u ime domaćina poželjio Zbor „Montenegro“ Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb s voditeljem i instrumentalistom na harmonici Edinom Džaferagićem i Danijelom Domazetom na kahonu. Burno su bili pozdravljani od svih prisutnih dok su izvodili pjesme „*Čobanine lijepa devojko*“ i „*Devojka je zelen bor sadila*“, a kad su prestali sa pjevanjem treće pjesme, kad su utihnule melanholične riječi „*Odlaska*“ – kompozicije Arsena Dedića, na stihove Tina Ujevića – začuo se isprva tihi, spontani, a potom sve snažniji i onda dugi, dugi aplauz koji je potvrđivao da se sjećamo dragog i rado viđenog gosta na nekoliko zapaženih kulturnih manifestacija crnogorske nacionalne manjine u Zagrebu.

U tom izvođenju zboru „Montenegro“ pridružili su se i članovi Mandolinskog orkestra Hrvatskog građanskog društva „Tripo Tomas“ – koji su na mandolinama prethodno bili maestralno izveli i kompoziciju „*Bokeljske noći*“, dok ih je autorica te pjesme, poetesa Maja Perfiljeva pomno pratila iz drugog reda. Za orkestar smo od voditeljice saznali da je nazvan po poznatom kotorskom kompozitoru, da orkestar promovira i prezentira bogato kulturno nasljeđe Boke Kotorske, da je nastupao na koncertima u više gradova Crne Gore, ali da je gostovao u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Danskoj. Voditelj orkestra prof. Ivo Brajak završio je Glazbenu akademiju u Splitu.

Nakon pjesama dobrodošlice skupu su se obratili i neki od gostiju i uzvanika: direktor Uprave za dijasporu Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Vlade Crne Gore mr. sc. Predrag Mitrović, predsjednik Matice crnogorske Dragan Radulović, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske Aleksandar Tolnauer, predsjednik Skupštine Opštine Podgorica dr Đorđe Suhih i izaslanik gradonačelnika grada Zagreba Slavko Kojić.

A potom je, kako je i bilo najavljeno, pozornica Kino dvorane Studentskog centra pripala članovima i u svijetu poznatog Folklornog ansambla KIC-a „Budo Tomović“ iz Podgorice sa solistom Šukrijom Žutim Serhatlićem, a njihove tačke s igrama i pjesmama iz Crne Gore bile su praćene i gotovo prekidane snažnim i povremeno frenetičnim pljeskom upućenim vrhunskim izvođačima (v. fotografije i na str. 14-16 i 44) ...

Riječ predsjednika Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske

Danilo Ivezić:

LUČINDANSKI SUSRETI POKAZATELJ SU STATUSA I UGLEDA CRNOGORSKE ZAJEDNICE U REPUBLICI HRVATSKOJ



«Dame i gospodo, uvaženi gosti i uzvanici, drage Crnogorke i Crnogorci!

Poštovani ambasadore Crne Gore u Republici Hrvatskoj, poštovani izaslanice gradonačelnika Grada Zagreba, poštovani predsjedniče Skupštine Opštine Podgorica, poštovani predsjedniče Savjeta za nacionalne manjine, poštovani potpredsjedniče Gradske skupštine Grada Zagreba, poštovani predsjedniče Matice crnogorske, poštovana sekretarko Sekretarijata za kulturu i sport Podgorice, poštovani direktore Uprave za dijasporu Ministarstva vanjskih

poslova i evropskih integracija Crne Gore, poštovani predstavnici Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Crne Gore, poštovani predsjednici i predstavnici crnogorskih udruženja: Hrvatskog građanskog društva Crne Gore iz Kotora; Crnogorskog KPS Društva „Morača“ Kranj; Zavičajnog društva Plava i Gusinja „Izvor“ iz Kranja; Saveza crnogorskih udruženja Srbije i Udruženja Crnogoraca Beograda; Saveza crnogorskih društava Slovenije iz Ljubljane; Crnogorskog društva „Crna Gora“ iz Ljubljane; Kulturno umjetničkog i sportskog Društva Bihor - Montenegro iz Jesenica.

Sedamnaesti put za redom, u okviru svog četvrt vijeka postojanja NZCH i Društvo „Montenegro“ organiziraju Lučindanske susrete, u povodu značajnog praznika crnogorskog naroda Lučindana. Obilježavamo ga u spomen na čovjeka koji je govorio da nema druge sile u upravljanju narodom i državom OSIM MOĆI PERA I JEZIKA. Po tome se i razlikovao od onog uobičajenog tipično crnogorskog, prisutnog i ovih dana u svakodnevnicu Crne Gore – prednosti ARGUMENTA SNAGE nad SNAGOM ARGUMENATA. Čovjeka koji je pokušavao „privesti ih k poznaniju prava“ kao najsvjetlijoj ljudskoj dužnosti – postavljajući temelje moderne crnogorske države. VI STE VOLJNI I SLOBODNI NAROD - govorio je Petar I. Petrović Njegoš Crnogorcima, a slijedeći duh razumijevanja i otvorenosti, suradnje i zajedničkog života cetinjski svetac je izrekao neponovljivu maksimu: „Naša vrata slobode neka su svakom slobodu ištućem otvorena!“

„Dani crnogorske kulture“ – jedan od naših najznačajnijih projekata

Lučindanski susreti su bili svojevrsan pokazatelj statusa i ugleda crnogorske zajednice u Republici Hrvatskoj i Gradu Zagrebu, što se u sedamnaestogodišnjoj tradiciji iskazuje kroz činjenicu da su pokrovitelji Lučindana bili: Predsjednik Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske u više navrata, Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske, a od 2008. kao trajni pokrovitelj gradonačelnik Grada Zagreba. Na njima smo i započeli jedan od najznačajnijih projekata pod nazivom Dani crnogorske kulture – program preko kojeg smo kulturne dosege, poznate i mlade neafirmirane stvaraoce iz Crne Gore, predstavili i približili sredini u kojoj živimo, i ona su postala sastavnim dijelom kulturnih događanja Grada Zagreba i Republike Hrvatske. Tako je manifestacija „HOMMAGE NJEGOŠU“ kojom smo u suradnji s Dimitrijem Popovićem obilježili 200-tu godišnjicu Njegoševog rođenja proglašena NAJBOLJIM PROJEKTOM u Republici Hrvatskoj za 2013. godinu.

Lučindanske susrete obojili smo ljepotama crnogorskih gradova

Prije devet godina Lučindanske susrete obojili smo ljepotama crnogorskih gradova koji su se kao GRADOVI GOSTI LUČINDANA predstavili ovdje u Zagrebu (u turističkom, kulturnom, gospodarskom i svakom drugom smislu), a kroz susrete s predstavnicima Grada Zagreba dogovarali nastavak i daljnju bilateralnu suradnju. Stotine učesnika kulturnog programa Lučindanskih susreta prenijele su dio Crne Gore nama, našim prijateljima i gostima, našem Zagrebu. Danas će to biti dašak glavnog grada Crne Gore Podgorice uz nastup nadaleko poznatog Folklornog ansambla KIC-a „Budo Tomović“ i soliste Šukrije Žutog Serhatlića.

Obogatili smo Lučindanske susretima i novim sadržajem kroz obilježavanje značajnih godišnjica crnogorske povijesti – 100 godišnjica parlamentarizma i ustavnosti Crne Gore, 100 godišnjica proglašenja Crne Gore za kraljevinu, 200 godišnjica sporazuma o priključivanju Boke Crnoj Gori, 100 godišnjica početka I. svjetskog rata, samo su neke od njih. Ovogodišnjim Lučindanskim susretima obilježavamo 70-tu godišnjicu završetka II. Svjetskog rata i pobjede nad fašizmom u čemu je Crna Gora imala svoje značajno mjesto i ulogu, dala nebrojene žrtve, a njeni sinovi i kćeri učinili velika herojstva.

Prepoznati smo u svojim sredinama po kvaliteti i brojnosti programa, odmakli smo se od tzv zavičajnih klubova u kojima se sastaju „zemljaci“ kako bi jednom mjesečno utopili nostalgiju za zavičajem, do slijedećeg sastanka. Stvaramo programe i realiziramo projekte u suradnji s institucijama iz Crne Gore. Prvenstveno Ministarstvom kulture Crne Gore, Maticom crnogorskom, Udruženjem likovnih umjetnika Crne Gore; Centarom za očuvanje kulture i tradicije nacionalnih manjina Crne Gore, ali i s udruženjima hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori – Hrvatskim građanskim društvom Crne Gore, čiji ste Mandolinski orkestar imali priliku čuti na početku današnje manifestacije i Hrvatskim nacionalnim vijećem Crne Gore – a sve u cilju što kvalitetnije i cjelovitije prezentacije crnogorske kulture, tradicije i onoga što jesu obilježja nacionalnog identiteta.

Ugled u sredinama življenja mjeri se pojedinačnim ugledom

Ugled u sredinama življenja mjeri se pojedinačnim ugledom, onim čime su Crnogorci i oni podrijetlom iz Crne Gore prepoznati u svojoj sredini. A prepoznati su kao umjetnici, znanstvenici, sportaši, gospodarstvenici, javni radnici – spomenuću samo neke uz ispriku velikom broju ostalih: Dušan Vukotić, Dimitrije Popović, Stevan Luketić, Mirko Kovač, Veselin Simović Aga, Veljko Bulajić, Dragutin Lalović, Milutin Drljević. Posebno smo ponosni na činjenicu da su oni bili učesnici u programskim aktivnostima NZCH u proteklom periodu. Pojedinci su i članovi vijeća crnogorske nacionalne manjine u gradovima i županijama. Zagrebačko vijeće u svom sastavu ima 6 doktora znanosti, među njima je i najbolji mladi znanstvenik u Republici Hrvatskoj u 2014. Smisao navođenja ovih imena nije hvaljenje, iako ima i toga jer se imamo i čime pohvaliti, već u činjenici da uspijevamo takve ljude okupiti na programima i projektima što dovoljno govori o kvaliteti tih programa i nama samima.

NZCH upisana je u temelje obnovljene crnogorske državnosti

NZCH i njene članice svojim djelovanjem na presudnim i povijesnim zbivanjima vezanim uz proces obnove crnogorske državnosti upisani su u njene temelje. To govore oni iz Crne Gore koji su bili glavni nosioci tih događanja. Uostalom i tri naša člana su bila u najužem rukovodstvu Pokreta za evropsku nezavisnu Crnu Goru. Ne vraćam se u prošlost zbog nas već zbog onih u Crnoj Gori koji i danas sumnjaju jer su im pojedinci pričali. Mi se ne dokazujemo pričanjem onim po čemu su „naši čuveni“, mi se pokazujemo kroz programe konkretnim djelima koja ostaju kao trajni pečat vremena, kakva je na primjer i prekrasna skulptura na Cetinju u parku pored Vladina doma – hvala, još jednom, Dimitriju.



Bili smo nosioci aktivnosti oko izrade bilateralnog Sporazuma Republike Hrvatske i Crne Gore o zaštiti prava pripadnika hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske u Hrvatskoj (potpisan 2009.) koji je nakon ratifikacije u Hrvatskom saboru i Skupštini Crne Gore stupio na snagu, a prva sjednica hrvatsko - crnogorskog međuvladinog Mješovitog odbora za provođenje tog Sporazuma održana je ove godine (28.4.2015.) u Podgorici čime su stvorene dodatne pretpostavke i mogućnosti ne samo ostvarivanja i zaštite prava već i kvalitetnija suradnja i zajednička programska djelatnost u prvom redu institucija dvije države a time i udruženja, u onome što se naziva prekograničnom suradnjom.

Kakav ugled NZCH i njene članice uživaju među Crnogorkama i Crnogorcima u Republici Hrvatskoj neka govore rezultati izbora za članove vijeća i predstavnike crnogorske nacionalne manjine održani 31.5. ove godine. Od ukupno 125 izabranih članova vijeća i predstavnika 119 ili preko 95% su predložile članice NZCH.

Uspješnost realizacije naših programa i projekata leži i u činjenici da ih Savjet za nacionalne manjine na Javnom pozivu prepoznaje kao kvalitetne i vrijedne sufinanciranja. Ova današnja manifestacija je jedna od njih, a prisustvo predsjednika Savjeta Lučindanu dokaz da nas ne prepoznaje samo u programskoj nego u onoj bitnoj, ljudskoj odrednici.

Naši programi i projekti trebaju biti prilagođeni novom dobu

Činjenica da smo od prije dvije godine, ulaskom Republike Hrvatske u EU, i građani Europe, otvara novi prostor i obvezu programskog djelovanja, čiji nosioci postaju pripadnici druge i treće generacije rođeni u Republici Hrvatskoj oni koji baštine i treći identitet i čija pomoć na putu Crne Gore u tzv. euroatlantske integracije može biti dragocjena.

Stoga nužno u narednom periodu naši programi i projekti trebaju biti i prilagođeni novom dobu. Ostvarenu razinu kvalitete, na čemu posebnu zahvalu dugujemo prethodnom rukovodstvu NZCH na čelu s dr. Radomirom Pavićevićem, ćemo nastaviti i po mogućnosti povećavati. Sadržaji programa i projekata nužno trebaju biti okrenuti toj budućnosti. Lijepo je podsjetiti se svoje prošlosti i tradicije, očuvati je, ali ostati u njoj nije naša perspektiva. Sadržajno interesantni, kvalitetni i atraktivni programi koji privlače pažnju javnosti, koji nijesu samo namijenjeni nama pripadnicima crnogorske nacionalnosti jer nam nije cilj getoizacija, mogu omogućiti da budemo sudionici i kreatori zajedničke kulture i zajedničkog života, ne suživota jer on znači jedni pored drugih, u državi našeg izbora.

Hvala vam što ste danas ovdje s nama, DOBRO NAM DOŠLI i kako kažu u Crnoj Gori DOBRO VAM SE DOBROM VRAĆALO!»



Zbor Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb



Prof. Ivo Brajak i Mandolinski orkestar „Tripo Tomas“ iz Kotora

*Riječ direktora Uprave za dijasporu Ministarstva vanjskih poslova
i evropskih integracija Vlade Crne Gore*

Mr. sc. Predrag Mitrović:

***CRNOGORSKA ZAJEDNICA U HRVATSKOJ JE PRIMJER
KOJI BI MOGLE SLIJEDITI ZAJEDNICE ISELJENIKA
IZ CRNE GORE ŠIROM SVIJETA***



«Dame i gospodo,

Poštovani gosti iz Hrvatske i Crne Gore,

Dozvolite mi najprije da vas pozdravim u ime Uprave za dijasporu i Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore, kao i u svoje lično ime, ali i da članovima Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske i Društva „Montenegro“ iz Zagreba, kao i svim Crnogorkama i Crnogorcima širom Hrvatske, iskreno i od srca čestitam Lučindan, jedan od najvećih praznika crnogorskog naroda.

Veoma sam počastvovan pozivom da danas prisustvujem sedamnaestim Lučindanskim susretima, manifestaciji koja je u proteklih šesnaest godina postala ne samo pokazatelj prisutnosti i dobre organizacije crnogorske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj već i reprezent kulturno-istorijske baštine Crne Gore i prilika za stvaranje novih mostova između dvije zemlje.

Raduje me da danas imam priliku i da vas informišem o značajnim aktivnostima preduzetim od strane Vlade Crne Gore, Ministarstva vanjskih poslova i naročito Uprave za dijasporu, na planu jačanja odnosa i unapređenja saradnje sa iseljenicima, kao i unapređenja brige i odgovornog odnosa države prema iseljeništvu.

Najznačajnije aktivnosti su preduzete na planu jačanja institucionalnog i stvaranju normativnog okvira za unapređenje saradnje sa iseljenicima.

Institucionalni okvir za saradnju sa iseljenicima je suštinski unaprijeđen transformacijom ranijeg Centra za iseljenike u Upravu za dijasporu, dok je normativni dio uređen prvim Zakonom koji tretira ovu problematiku u istoriji Crne Gore koji je Skupština Crne Gore usvojila 31.jula ove godine.

Zakonom o saradnji Crne Gore sa iseljenicima uređuje se način ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore sa iseljenicima, zaštita prava i interesa iseljenika, kao i druga pitanja od značaja za iseljenike.

Posebno je interesantno to što je ovim zakonom stvoren zakonski osnov za formiranje Savjeta za saradnju sa iseljenicima kao savjetodavnog tijela Vlade, a koji će činiti i predstavnici iseljenika, članovi po funkciji i istaknute ličnosti koje su se afirmisale na polju saradnje sa iseljeništvom i promociji Crne Gore u inostranstvu.

Takodje, odredbama ovog zakona ustanovljava se manifestacija Dani iseljenika, koja će se održavati svake godine. Dodatno, stvorene su zakonske pretpostavke za dodeljivanje nagrada istaknutim iseljenicima i organizacijama za poseban doprinos u jačanju veza sa Crnom Gorom.

Odredbama Zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima mnogo pitanja buduće saradnje sistemski je uređeno, pa vjerujemo da će saradnja matice sa njenom dijasporom biti daleko

PISMO IZ UREDA PREDsjedNICE REPUBLIKE HRVATSKE

Zahvaljujemo Vam na pozivu upućenom Predsjednici Republike Hrvatske Kolindi Grabar-Kitarović na „Lučindanske susrete u Zagrebu“ koji će se u povodu Lučindana održati 24. listopada 2015. u Zagrebu.

Predsjednica Republike zbog brojnih državnih obaveza nije u mogućnosti odazvati se Vašem ljubaznom pozivu stoga koristimo ovu prigodu, u ime Predsjednice Republike, svima okupljenima zaželjeti ugodne trenutke zajedničkog druženja uz srdačne pozdrave.

PREDSTOJNIK UREDA
Domagoj Juričić

IZ PISMA MINISTRA KULTURE CRNE GORE

Srdačno se zahvaljujem na pozivu koji ste mi uputili i žalim što nijesam u mogućnosti da prisustvujem obilježavanju 17. Lučindanskih susreta, jednog od najznačajnijih događaja za crnogorsku dijasporu u Republici Hrvatskoj.

Izražavam zadovoljstvo što je dosadašnja saradnja Ministarstva i Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske dala značajan doprinos promociji Crne Gore i njene kulture u Hrvatskoj. Proslava ovogodišnjih Lučindanskih susreta, na kojima će se predstaviti crnogorski stvaraoci samo je još jedna u nizu potvrda da se nalazimo na pravom putu.

MINISTAR KULTURE
Pavle Goranović

sadržajnja i u kvalitativnom i u kvantitativnom smislu. Ovo naročito jer očekujemo da Zakon prate i značajnija sredstva koja će osigurati njegovu punu primjenu.

U skladu sa odadbama Zakona o saradnji Crne Gore sa iseljenicima i zacrtanim ciljevima u Strategiji saradnje sa iseljenicima za period 2015-2018, Upravu za dijasporu u narednom periodu očekuje izuzetno mnogo posla kako na osmišljavanju konkretnih aktivnosti jačanja saradnje sa iseljenicima, tako i na izradi podzakonskih akata kojima će se odredbe Zakona o saradnji sa iseljenicima razraditi i dopuniti na način koji će garantovati jasno funkcionisanje sistema saradnje sa iseljenicima koji planiramo da uspostavimo. U tom smislu i samoj Upravi, pored očekivanog materijalnog – potrebno je i kadrovsko jačanje – na čemu smo trenutno angažovani u punom kapacitetu.

Naravno sve nabrojano je ono što Crna Gora preduzima na planu unapređenja saradnje sa svojim iseljeništvom, a poznato je da bez jakog i dobro organizovanog iseljeništa, zajednica koje svoju maticu čuvaju u srcu i promovišu njene vrijednosti na svakom koraku – nema ni kvalitetne saradnje na relaciji matica-iseljeništo.

U tom smislu naša zajednica u Hrvatskoj je, mogu slobodno reći, primjer koji bi mogli slijediti zajednice iseljenika iz Crne Gore širom svijeta.

Svojim vrijednim radom i programima koje je realizovala i realizuje naša zajednica u Hrvatskoj postala je ne samo čuvar već i nezaobilazan činilac u afirmaciji osobnosti i vrijednosti naših naroda i Crne Gore u Hrvatskoj.

U želji da kao i do sada Crna Gora ostane u vašim srcima, ja vam želim još mnogo jednako plodnih godina stvaranja i djelovanja, sa nadom da ćete uskoro u Upravi za dijasporu imati jakog partnera kakvog i zaslužuje zajednica vašeg kapaciteta.

Zahvaljujem na pažnji i još jednom svim prisutnim Crnogorkama i Crnogorcima čestitam Lučindan.»

Aleksandar Tolnauer:

MORAMO ZAJEDNIČKI PREPOZNATI SVE OPASNOSTI KOJE SE SVAKODNEVNO POJAVLJUJU, NE SAMO PO PITANJU MANJINSKIH PRAVA, VEĆ I NAŠEG DRUŠTVA U CJELINI



«Poštovani,/e, drage i dragi Crnogorke i Crnogorci,

Čini mi izuzetnu i posebnu čast da vas mogu pozdraviti u ime Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, kao i u svoje osobno ime, prigodom obilježavanja 17. Tradicionalnog crnogorskog praznika posvećenog Petru I Petroviću Njegošu, vladiki i gospodaru Crne Gore, u narodu poznatijeg kao Sv. Petar ili Petar Cetinjski čudotvorac te apostolu evangelisti Luki.

Posebno mi je drago što su ovogodišnji Lučindanski susreti ujedno organiziraju u okviru obilježavanja 70. godina završetka II. svjetskog rata i

pobjede nad fašizmom. Ovo je zasigurno prigoda u kojoj bi trebalo puno toga istaknuti, ali preskačući mnogo toga dopustite mi da kažem par riječi:

Republika Hrvatska je ulaskom u Europsku uniju, kao njena 28 članica, posebnu važnost usmjerila politici regionalne suradnje, u čiji je prioritet uvijek spadala zaštita nacionalnih manjina. Ova suradnja bila je od izuzetne i posebne važnosti između Republike Hrvatske i Crne Gore, bez obzira na postotak crnogorske i hrvatske nacionalne manjine, i to upravo u smislu izuzetnog značaja uspostavljanja povjerenja, kao i na pitanja zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, koje danas određuju mjesto svake zemlje u međunarodnoj zajednici.

No, živimo u svijetu u vremenima punim izazova, prepreka i prijetnji, vremenima gospodarskih i političkih kriza, vremenima oživljavanja povijesnog revizionizma i porasta eskalacije etnocentrizma, netrpeljivosti, diskriminacije i netolerancije.

A da je tome tako, svjedoči da prema službenim izvješćima europskih institucija koje prate pojave netrpeljivosti, vezane za ksenofobiju, antisemitizam i sve oblike govora mržnje i nesnošljivosti, u posljednje 2 godine on je u Europi porastao 30%, a obzirom na aktualna događanja oko migranata i izbjeglica, sigurno će nažalost porasti.

No, upravo ta činjenica daje poseban značaj i važnost u uspostavljanju povjerenja i dobrosusjedskih odnosa, jer od posebnog i velikog je značenja održati svoj identitet i to ne samo zbog nas, nego upravo zbog tog i takvog svijeta u kojem će jedino afirmacija bogatstva kulturne različitosti, tolerancije, razumijevanja biti one vrijednosti koje ga mogu učiniti sigurnijim i boljim.

Da bismo uopće kao društvo u ovakvim okolnostima krenuli dalje moramo se izrazito pozicionirati u odnosu na drugog i drugačijeg.

Stechena prava u takvim okolnostima nisu vječna, već treba svakodnevno raditi na očuvanju njihovog standarda, kao i poboljšanja. Ne treba zaboraviti da ovakve gospodarske, društvene, političke i krizne okolnosti stvaraju idealan prostor frustracije ljudi koje je veoma lako manipulirati i kanalizirati na teren promocije ideja, straha i odbojnosti od drugog i drugačijeg.

O tome svjedoče i posljednja događanja u regiji i šire koja su bjelodano ukazala da jača nacionalizam koji neodoljivo podsjeća na devedesete, a da to ne korespondira ni u jednom elementu

Zbog spriječenosti da osobno prisustvuju manifestaciji isprike su uputili i: **Josip Leko**, predsjednik Hrvatskog sabora; **Miodrag Vuković**, predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore; **Miomir Mugoša**, ambasador Crne Gore u Republici Sloveniji; **Krešo Beljak**, gradonačelnik Grada Samobora; **Derviš Selhanović**, direktor CEKUM-a; **Branko Lukovac**, prvi ambasador Crne Gore u Republici Hrvatskoj.

s prirodom zajednice u koju smo ušli i pred čijim je ulazom Crna Gora, koja u svojim izvorištima i temeljima ima upravo afirmiranje ljudskih prava.

Takvo društveno i političko ozračje postavlja pred nas i dalje visoke zahtjeve i ciljeve, u očuvanju i unapređenju dosegnutih prava, a to zasigurno nadilazi razinu nekoliko ljudi, udruga, ustanova i asocijacija, nego stavlja pred sve nas, dužnost i obvezu punog osobnog i društvenog zalaganja i angažmana, ne samo na očuvanju postignutih standarda, već upravo na njihovom unapređivanju i razvoju.

Tu treba suspregnuti naše međusobne animozitete i neproduktivna nadmetanja, želju za prestižem i dominacijom u potpuno nebitnim pitanjima, svodeći te pojave na beznačajni minimum. Moramo zajednički prepoznati sve one opasnosti koje se svakodnevno u ovim kriznim okolnostima pojavljuju, ne samo po pitanju manjinskih prava, već i našeg društva u cjelini na koje je Savjet svojom Deklaracijom o pojavama nesnošljivosti i etnocentrizma od 14. svibnja 2015.g, kao i svojim javnim priopćenjima o Odluci Gradskog vijeća Vukovara o izmjeni statuta, 17. kolovoza 2015. godine i izbjegličkoj krizi 24. rujna 2015. godine upozorio.

No, uz sve ove pojave i izazove, aktivnosti i pozicija crnogorske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, koja se na najbolji mogući način uključila u oživotvorenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina putem ostvarivanja programa kulturne autonomije, kojima afirmira crnogorsku kulturu i tradiciju, istovremeno integrirana u hrvatsko društvo ostvaruje svoj crnogorski identitet.

Isto tako, osnivanjem Vijeća nacionalnih manjina, kao i Koordinacije vijeća nacionalnih manjina, te putem predstavnika, kako na lokalnoj, tako i državnoj razini (Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske), ostvarila je sve pretpostavke za artikuliranje svih pitanja od važnosti za crnogorsku nacionalnu manjinu u Republici Hrvatskoj, te su time stvoreni i svi uvjeti za punu suradnju i razvoj bilateralnih odnosa između Republike Hrvatske i Crne Gore.

Ovaj Lučindanski praznik obilježavamo i proslavljamo u trenutku kada je i Crna Gora pred ulaskom u NATO, kao i pred procesom otvaranja pregovora o pristupanju Europskoj uniji. Siguran sam da, bez obzira na trenutačne nesporazume i poteškoće, sa entuzijazmom, voljom, energijom i kapacitetima, koje posjeduje, te kontinuiranim napretkom i usavršavanjem pokazala je krupan iskorak na svom Europskom putu koji će zasigurno pozitivno i završiti.

Na tom putu sigurno treba koristiti iskustva i znanja Crnogoraca u Republici Hrvatskoj, bez obzira na njihovu brojnost, veliki dio njih spada u red istaknutih i priznatih intelektualaca afirmiranih u društvenom životu Republike Hrvatske, čime su oni osim osobne afirmacije afirmirali i svoju matičnu državu Crnu Goru, a i Republiku Hrvatsku.

Na kraju čestitam vam LUČINDAN sa nadom da ćemo u periodu koji je pred nama zajedničkim snagama i dalje raditi na unapređenju i razvijanju odnosa između Crne Gore i Hrvatske, za dobrobit svih njenih građana, a da će Crnogorke i Crnogorci, pripadnici crnogorske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj u Savjetu za nacionalne manjine i u meni osobno, uvijek imati iskrenog partnera, te da će naša vrata biti uvijek otvorena za konstruktivne prijedlog i koristan dijalog i suradnju.

Ujedno koristim priliku da se zahvalim na više nego dobroj suradnji sa dr. Pavičevićem, dr. Lalovićem, predsjednikom Vijeća Crnogorske nacionalne manjine gospodinom Dušanom Miškovićem, i tajnikom Vijeća gospodinom Danilom Ivezićem.

Živjeli!»



Dragan Radulović



Dr Đorđe Suhih



Slavko Kojić

Učesnicima Lučindanskih susreta prigodnim su se riječima obratili i predsjednik Matice crnogorske Dragan Radulović, predsjednik Skupštine Opštine Podgorica dr Đorđe Suhih i izaslanik zagrebačkog gradonačelnika Slavko Kojić. Predsjednik Matice crnogorske između ostalog je kazao:

«Dragi prijatelji, među mnogim organizacijama koje okupljaju crnogorsko iseljeništvo, Vaše se posebno izdvajaju, u prvom redu po iskrenoj potpori koju pružate svojoj domovini porijekla Crnoj Gori na njenom putu neprekidne civilizacijske emancipacije i nastojanjima da u savremenom svijetu zauzme mjesto koje joj istorijski pripada.

U Matici crnogorskoj Vaš napor je odavno prepoznat kao nesebičan i dobronamjeran, zbog toga u nama uvijek imate prijatelja i saradnika. U ime budućih zajedničkih poduhvata, najtoplije vas pozdravljam.»

Dragan Radulović,
predsjednik Matice crnogorske

*
* *
*



Središnji dio kulturnih događanja na Lučindanskim susretima 2015. pripao je gradu gostu i Folklornom ansamblu KIC-a „Budo Tomović“ iz Podgorice sa solistom Šukrijom Žutim Serhatlićem.

S kakvim su oduševljenjem i dočekani i pogledani i saslušani sigurno svjedoči i tradicionalno iznošenje crnogorske zastave na binu od strane predsjednika CKPSD „Morača“ iz Kranja Čeda Đukanovića ...



Folklorni ansambl KIC-a „Budo Tomović“ iz Podgorice

... a sigurno svjedoči i ovih nekoliko fotografija oduševljenih posjetilaca ovogodišnjih Lučindanskih susreta:



*

* *



I ovogodišnji Lučindanski susreti, za koje su se mogle čuti samo pohvale, završile su se riječima domaćina manifestacije, predsjednika Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb Dušana Miškovića: «Vidimo se na sljedećim, 18. Lučindanskim susretima!» i pozivom posjetiocima i učesnicima susreta na tradicionalni domjenak i druženje u predvorju Kino dvorane Studentskog centra u Zagrebu (v. str. 43).

SUSRET DELEGACIJA GRADA ZAGREBA I GRADA PODGORICE



Gradonačelnik grada Zagreba gos. Milan Bandić pokrovitelj Lučindanskih susreta je dana 23.10.2015. organizirao prijem za delegaciju Grada gosta Lučindana 2015. - Podgorice u sastavu Đorđe Suhih i Nela Savković Vukčević. Prijemu su, uz gradonačelnika, prisustvovali zamjenica gradonačelnika gospođa Vesna Kusin, pročelnici ureda za međunarodnu kulturnu suradnju i financije i predstavnici domaćina Danilo Ivezić i Dušan Mišković.

Na sastanku se razgovaralo o konkretnim oblicima suradnje gradova i realizacije potpisanog sporazuma o suradnji glavnih gradova Zagreba i Podgorice iz 2006. godine.

Prije prijema gradonačelnik je za goste iz Podgorice priredio ručak.

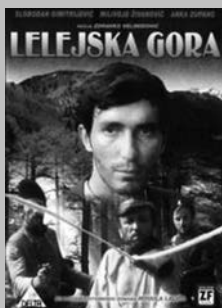
DANI CRNOGORSKOG FILMA



Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske i Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb su, u okviru *DANA CRNOGORSKE KULTURE 2015.*, organizovale su – uz pomoć Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Crnogorske kinoteke – 25., 26. i 27. septembra u Kinu Tuškanac u Zagrebu manifestaciju *DANI CRNOGORSKOG FILMA – EKTRANIZACIJA DJELA MIHAILA LALIĆA*. Nakon Zagreba filmovi će biti prikazani u Umagu, Puli, Rijeci i Splitu.

I. DAN

(25.9.2015.)



LELEJSKA GORA

Režija:
Zdravko Velimirović
Scenario:
Branimir Šćepanović
(prema istoimenom romanu
Mihaila Lalića)
Producent:
**Filmski studio Titograd
i Kosmet film Priština,
1968.**
Trajanje:
96' (c/b, ratni)
Uloge:
**Slobodan Dimitrijević
(Lado Tajović),
Milivoje Živanović
(Vučko Masnik),
Anka Županc (Neda),
Istref Begolli (Trobrk),
Junus Međedović (barjaktar)**
...

II. DAN

(26.9.2015.)



SVADBA

Dragomir Bojanić 'Gidra' je za ulogu u ovome filmu, osvojio Zlatnu arenu u Puli za najboljeg glumca 1974. godine
Režija:
Radomir Šaranović
Scenario:
Miodrag Bošković, Radomir Šaranović
(prema istoimenom romanu
Mihaila Lalića)
Producent:
**Filmski studio Titograd i
Filmski studio Dovženko,
1973.**
Trajanje:
91' (boja, ratni)
Uloge:
**Dragomir 'Gidra' Bojanić
(Tadija Čemerkić), Vladimir
Popović, Zurab Kapanidze,
Mihailo 'Miša' Janketić,
Vasja Stanković ...**

III. DAN

(27.9.2015.)



HAJKA

Režija:
Živojin Pavlović
Scenario:
Živojin Pavlović
(prema istoimenom romanu
Mihaila Lalića)
Producent:
**Centar film
i FRZ Srbije,
1977.**
Trajanje:
104' (boja, ratni)
Uloge:
**Rade Šerbedžija
(Lado),
Barbara Nielsen,
Pavle Vuisić
(Filip Bekić),
Lazar Ristovski
(Ivan),
Miki Manojlović
(Sako)...**

EKRANIZACIJE MIHAILA LALIĆA

Mihailo Lalić najznačajniji je crnogorski romanopisac koji je i u domovini, nakon svojevrsna potiskivanja u drugi plan, u potpunosti revaloriziran tek o stotoj obljetnici rođenja kada je i Crnogorska kinoteka izradila nove kopije filmova snimljenih prema njegovim romanima.

U prvim godinama nakon raspada Jugoslavije tamo nisu bila popularna djela koja su govorila o zločinima četnika (kako srpskih, tako i crnogorskih) tijekom Drugog svjetskog rata, iako je Lalić pisao i o zlodjelima muslimanske milicije i balista, a i zločinima partizana kojima je i sam pripadao. Rođen u malom crnogorskom selu Trepča u siromašnoj seljačkoj obitelji, Lalić je do škole morao pješačiti kilometrima, a kada je 1933. došao u Beograd studirati pravo morao je zarađivati za život, pa se tako počeo baviti novinarstvom, a potom i objavljujati prve književne radove u novinama i časopisima, te držati predavanja o marksizmu zbog čega se prvi put našao u zatvoru. Na početku rata 1941. vraća se u Crnu Goru i od početka sudjeluje u partizanskoj borbi. No, sredinom 1942. gubi vezu sa svojom jedinicom, pa ga zarobljavaju četnici i smještaju u zatvor u Kolašinu, a potom šalju u logor na beogradskom Sajmištu, a odatle u logor u Grčkoj iz kojeg bježi 1944. i pridružuje se grčkim partizanima. Potkraj te godine konačno se vraća u Crnu Goru.

Iako se zbog tog njegova angažmana nakon pada socijalizma Lalića olako etiketiralo kao pisca odana bivšem sustavu i zagovornika komunističkih ideja, njegovi iznimno vrijedni romani mnogo su složeniji i nerijetko nisu nailazili na odobravanje socijalističkih moćnika. On se prvenstveno bavi tragikom Drugog svjetskog rata na tlu Crne Gore, gdje se u međusobnim sukobima, podjelama i zločinima gube dotadašnji nacionalni ideali, a novi koje bi trebali donijeti partizani ne uspijevaju zaživjeti, jer i oni u grozotama rata gube vjeru u vrijednosti zbog kojih su krenuli u rat. I dok su strahote rata iznimno dojmljiv okvir Lalićevih romana njegova je pozornost okrenuta prema psihičkim procesima, onome što se zbiva u glavama pojedinaca (prvenstveno partizana) kada zbog grozota i bezizlaznosti počinju i sami gubiti ljudskost, pa zbog toga često koristi postupak unutrašnjeg monologa kojemu je teško naći primjeren filmski postupak. To čini iznimno teškom ekranizaciju njegovih kompleksnih djela koja su daleko od idealizacije ideologije i bave se prvenstveno silnim naporom da bi se preživjelo pod bilo koju cijenu.

Prvi se takvog iznimno zahtjevnog filmovanja 1968. prihvatio Zdravko Velimirović (1930. - 2005.), redatelj cijenjen ponajviše po filmskim adaptacijama značajnih književnih djela. On je odabrao naježeniji i najsloženiji Lalićev roman *Lelejska gora* (1957., druga verzija 1962.), o studentu koji polazi pun ideala u partizansku borbu, ali ostajući sam postaje podložan svim mogućim psihičkim pritiscima, pa čak i halucinacijama. Redatelj je uspio ostvariti sugestivnu atmosferu u prikazu onoga što se protagonistu zbiva i pregledno uobličiti fabulu, ali ipak nije u potpunosti našao način u prikazivanju psihičkih procesa koja Lalić književnim postupkom ostvaruje iznimno dojmljivo.

Godine 1973. Radomir Šaranović (1937. - 2001.) koji je do tada snimio nekoliko vrlo uspješnih kratkih filmova, a imao uspjeha i kao kazališni redatelj, kao svoj cjelovečernji prvijenac realizira u koprodukciji sa SSSR-om (Studio Dovženko iz Kijeva) ekranizaciju prvog Lalićeva romana *Svadba* (1950.) o sudbinama zatvorenika zatvora u Kolašinu. Šaranović nije baš uvijek našao pravi način prenošenja književnosti na film, posebice u scenama u kojima se o mnogim prijelomnim trenucima u odnosu čovjeka prema ratu priča u statičnim kadrovima umjesto filmovanja dramatičnih zbivanja. Ipak u sekvencama u kojima dominira sjajni tumač glavne uloge Dragomir Bojanić - Gidra i u akcijskom prikazu potresnog završetka ima sretnog iznalaženja pravog filmskog izraza.

Daleko najuspješnija ekranizacija Lalićeve proze je *Hajka* (1977.) u režiji jednog od najznačajnijih srpskih filmskih autora Živojina Pavlovića (1933. - 1998.) prema istoimenom romanu objavljenom 1960. I ovdje je radnja vezana za početak Drugog svjetskog rata u Crnoj Gori i preživjele borbe na prijevaru uništenog partizanskog odreda koji se najprije žele sakriti da bi tako sačekali proljeće i tada pokrenuli veće akcije. Međutim, kada saznaju da četnici kreću u napad na Vrhovni štab u Bosni, kreću s diverzantskim akcijama, iako im je jasno da su male šanse za vojni uspjeh, a i za njihovo preživljavanje. Pavlović dojmljivo na ekran prenosi Lalićev odnos prema ljudima s jedne i druge zaraćene strane, bez crno-bijelih pojednostavljenja i tako gradi vrlo složene likove. I kod partizana ima slabosti, neodlučnosti i straha, tako da su daleko od idealizirane slike heroja, ali njihov izbor da do kraja prožive izabranu tešku sudbinu ipak izaziva poštovanje. Kod njihovih neprijatelja je moguće razumjeti motive koji su doveli do svrstavanja na suprotnu stranu, ali je nijansirano prikazano kako ih njihove odluke postupno vode do zločina i potpune dehumanizacije. Pavlović tako ostvaruje iznimno dojmljive prizore četničkog nasilja, a te scene kao i prizori smrti nose poseban emocionalni naboj koji pokazuje koliko redatelj cijeni ljudski život. Pavlović pokazuje i veliko umijeće režije u detaljnom i vrlo preciznom filmovanju svakog pojedinog kadra kao i u stvaranju likova koje se pamti u suradnji s impresivnom glumačkom ekipom u kojoj posebno briljira Rade Šerbedžija uz vrlo uvjerljive partnere Pavla Vujisića, Lazara Ristovskog, Mikija Manojlovića, Boru Begovića i Nizozemku Barbaru Nielsen kojima su znatno pomogli i vrsni tumači manjih epizoda među kojima su se našla i velika imena Jovan Janičijević - Burduš, Bata Živojinović, Petar Kralj, Ljuba Tadić, Zaim Muzaferija i Zvonko Lepetić.

Tomislav Kurelec

(www.filmski-programi.hr)

Autorski projekt Jelene Minić i Gorane Marković na Sceni Vidra u Zagrebu



GORANA MARKOVIĆ & JELENA MINIĆ
po motivima
EMILIJA KARBALJIDA

Igraju
GORANA MARKOVIĆ
JELENA MINIĆ

Zagreb: 2.10.2015., 20 sati
Kazalište "VIDRA", Draškovićeva 80, Zagreb

Umag: 3.10.2015., 19 sati
Zajednica Talijana/Comunita degli italiani / "Fulvio Tomizza" Umag

Split: 5.10.2015., 20 sati
Hrvatski časnički dom u Lori

Ulaz besplatan

Uz pomoć:
SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE
I MINISTARSTVA KULTURE CRNE GORE

„RUŽA SA DVA MIRISA“



Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske i Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb u okviru programske djelatnosti DANI CRNOGORSKE KULTURE 2015. organizirale su predstavu „*Ruža sa dva mirisa*“, u kojoj glume Jelena Minić i Gorana Marković, a koja je izvedena 2.10.2015. na Sceni Vidra u Zagrebu.

Predstava „*Ruža sa dva mirisa*“, je autorski projekt glumica Jelene Minić i Gorane Marković raden po motivima djela meksičkog pisca Emilija Karbaljida (Emilio Carballido). Radi se o komediji sa dva različita karaktera, koja nas na duhovit način vode kroz zanimljive situacije. Radnja je smještena u Crnu Goru te se u predstavi prepoznaje doza humora koji prati crnogorski mentalitet.

Akcija počinje kada dvije žene u zatvorskoj čekaonici posle par minuta razgovora shvate da čekaju istog muškarca koji, tako se ispostavi, je obijema muž. Upotreba koreografije, songovi i atraktivne muzičke numere su segmenti koje su glumice koristile i time upotpunile sadržaj te upriličile publici sat vremena, koliko traje predstava, uživanja.

Program se realizira uz pomoć Savjeta za nacionalne manjine i Ministarstva kulture Crne Gore

Nakon Zagreba predstava će biti izvedena u Umagu 3.10.2015. i Splitu 5.10.2015.

(www.vijece-crnogoraca-zagreb.hr)

GORANA MARKOVIĆ rođena 3.8.1975. u Novom Sadu. Glumu na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju završila u klasi prof. Branislava Mićunovića. Postdiplomske magistarske studije na istom fakultetu završila 2012. god. U angažmanu je u Crnogorskom narodnom pozorištu duži niz godina. U kontinuitetu igra i u drugim teatrima u Crnoj Gori. Iza sebe ima preko trideset naslova u pozorištu. Učestvovala na mnogobrojnim pozorišnim festivalima u Italiji, Njemačkoj, Sloveniji, Kolumbiji, Makedoniji, Austriji, Hrvatskoj. Nagrađena „Ardalionom na Festivalu Jugoslovenskog teatra u Užicu; Godišnjom nagradom Crnogorskog narodnog pozorišta.

JELENA MINIĆ, rođena 24.12.1983. na Cetinju. Diplomirala na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu, u klasi profesora Mihajla Janketice. Od 2007. do 2008. godine, igrala u Pozorištu mladih u Novom Sadu. Pripravnički staž završila u pozorištu Zetski dom na Cetinju 2008. - 2009.godine. Od 2009.g. angažovana u više predstava koje su na repertoaru Crnogorskog narodnog pozorišta. Pored predstava aktivna je u mnogobrojnim pozorišnim i glumačkim radionicama, kao što su: glumačka radionica Roberta Raponje u Puli, Hrvatska, glumačka radionica Scott Fielding - tema radionice Michael Chekhov metod.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE O IZBJEGLIČKOJ KRIZI KOJA JE ZAHVATILA EUROPSKU UNIJU

Izvorna i istinska ideja Europe nije žica, prepreke i fortifikacija nego upravo suprotno – velika slobodna demokratska zajednica i republika, a najbolji dokaz tome su upravo migranti koji je vide kao takvu.

Svako zatvaranje otvara prostor nesnošljivosti i sukobima, destabilizaciji i unutrašnjim sukobima u krizi.

Hrvatska je pokazala da shvaća i poštuje ove europske principe iako neke od članica Europske unije koje su povijesno bile stožer i izvor demokracije nisu ostale na razini te tradicije.

I upravo zato, kao pripadnici nacionalnih manjina pozivamo sve stranke i sudionike političkog života, a naročito u svjetlu nadolazećih izbora u Republici Hrvatskoj, da se tragedija ovih jadnih ljudi ne koristi za stjecanje političkih poena u predizbornom periodu.

Ovo je veliko humanitarno pitanje i ako se ne bude pravilno detektiralo kao takvo, može postati sigurnosno.

24. rujna 2015.

SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE UPOZORAVA NA NEDOVOLJNU ZASTUPLJENOST MANJINA U MEDIJIMA



U srijedu, 23. rujna 2015. održana je 64. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Predstavnici Hrvatske radiotelevizije podnijeli su Izvješće o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u 2014. godini.

Jednoglasno je donesen Zaključak kojim Savjet upozorava na još uvijek nedovoljnu zastupljenost nacionalnih manjina u programima HRT-a koja obveza je

utvrđena člankom 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, člankom 9. Zakona o HRT-u odnosno Ugovorom između HRT-a i Vlade Republike Hrvatske.

Nakon niza pritužbi pripadnika nacionalnih manjina, članovi Savjeta iskazali su nezadovoljstvo izmjenom termina prikazivanja emisije *Prizma* koja se od sada prikazuje u jutarnjem terminu, kao i izmjenom termina prikazivanja emisije *Manjinski mozaik*.

Također, ukazali su i na kontinuirano ignoriranje u informativnom televizijskom programu prijenosa događaja značajnih za pripadnike nacionalnih manjina kao i obilježavanja važnih obljetnica. Potreba veće uloge HRT-a u razvijanju integrirajućeg medijskog modela pokazuje se u istupima neprimjerenim prema pripadnicima nacionalnih manjina od strane pojedinih sudionika proizvedenih emisija.

Savjet se usuglasio o potrebi održavanja žurnog sastanka s ravnateljstvom HRT-a na temu nezadovoljavajućeg stupnja ostvarivanja prava manjina na pristup javnim medijima, kako u pogledu udjela sadržaja namijenjenih manjinama u cjelokupnom programu, tako i u pogledu edukacije novinarskog kadra koji se bavi manjinskim pitanjima te emitiranja programa na jezicima manjina.

(<http://www.nacionalne-manjine.info/>)

„DOK BUDE MLADOSTI I NEMIRA U MENI“



Treći put po redu, a drugi put u Velikoj dvorani Muzeja Mimara u Zagrebu, brojni posjetioci bili su u prilici da ponovo uživaju u još jednoj **POETSKO-GLAZBENOJ VEČERI S MAJOM PERFILJEVOM**, koju je – ove godine pod nazivom „*Dok bude mladosti i nemira u meni*“ – dana 13. oktobra organizovalo Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb. Nakon što je uvažavana i omiljena umjetnica pozdravila sve prisutne, a poimenice čelnike NZCH i Društva „Montenegro“ gg. Danila Ivezića i Dušana Miškovića te donedavnog predsjednika Hrvatske bratovštine „Bokeljska mornarica 809“ dr. Josipa Gjurovića, najavila je i svoje ovogodišnje goste: to su bili Zdenka Kovačiček iz Zagreba (vokal), Anita Popović - Nanerli iz Podgorice (vokal, klavir), Dušanka Belada sa Cetinja (vokal, gitara), Marija Ksenija Popović iz Podgorice (model), Branko Bogunović Pif iz Zagreba (gitara), Nikola Trtica - Biljin iz Tivta (vokal, gitara), Ladislav Račić iz Zagreba (električna gitara).

Ipak, prvo nam je posebno predstavila posebnu gošću večeri – Anastaziju Miranović, modnu kreatoricu i istoričarku umjetnosti iz Kotora, koja potpisuje tri u svijetu prepoznate kolekcije inspirisane crnogorskom tradicijom i čije su impresivne modne kolekcije – s autentičnim nakitom poput srebrnog ćemera i crnogorskog zlatoveza – te večeri nosile gošće iz Crne Gore. Naime, jedva da su iz razglasa bile utihnule svima znane riječi *gazi srce moje, gazi, gazi ti* kad je u dvorani započeo svojevrsni *prêt-à-porter* a poetesa i njene gošće su, gazeći gotovo strojevim korakom, pred pomalo iznenađenom i potom ushićenom publikom iznijele modele za koje bi se, bar ako je suditi po visini okovratnika i dužini šinjela-kaftana, moglo reći da više spadaju u *haute couture*. No, ako znamo za ruske korijene domačice večeri pa i za ime njezine specijalne gošće, onda nas nije moglo iznenaditi ni to što su kasnije u toku večeri pominjani i ruski carski oficiri i grof Vronski i hude mu sreće izabranica srca njegovog, koja je u svjetsku literaturu zauvijek ulazila svakim čitanjem romana s najcitiranijom prvom rečenicom, dok ju je iz radnje romana odnosio *noezd* ...

A kroz poetski dio večeri – koji je zapravo bio splet njenog kazivanja te vrhunskog vokalnog i instrumentalnog nastupanja njenih mladih gostiju – draga Maja vodila nas je nenametljivom spontanošću, uobičajenom lakoćom, neodoljivim šarmom i lucidnim opaskama. Najprije je cijela dvorana prihvatila i njenu i već odavno našu „*Bokeljsku noć*“, potom smo utihnuli slušajući i pitajući se da li bi sve ovakvo bilo „*Da sam ja netko*“, svjesni da *kad biram, biram, biram / možda pratim krivi trag* i potajno se bojeći da li smo već *zlatni pehar ispili do dna?*, jer *smo se jedno drugom zakleli da ćemo dijeliti sve!* A onda smo se, prihvatajući orijentalni fatum da *karavan putuje - dušama trguje*, mirili s tim da *ja slijedim svoju zvijezdu, pa i kad se sluti njen skori kraj* valjda zato što *mi smo životu vjerovali / mi smo se uzalud nadali da livada postat će cvijet* ...

I kad se činilo da se *rijeka naša prelijeva u more, gdje tolike lađe usamljene plove* začuli smo zavjet iz pjesme „*Dok bude mladosti i nemira u meni*“, a potom je nastupila još prošle godine najavljivana gošća, vokalna solistica Zdenka Kovačiček i svojim nas burno pozdravljenim profesionalnim nastupom i sugestivnom interpretacijom svoje dobro znane pjesme, koju je te večeri posvetila Maji Perfiljevoj, uvjerala da smo odista upoznali „*Ženu za sva vremena*“, ženu koja nam se na kraju večeri – dok su joj se, u izvođenju u jednom neobičnom snu nastale bezvremene pjesme „*Sanjam*“, uz frenetične aplauze pridruživali svi prisutni – povjerala još jednom: *samo jedan život imam / koji nisam htjela / jer zavoljeh tamo nekog / koga nisam smjela* ...



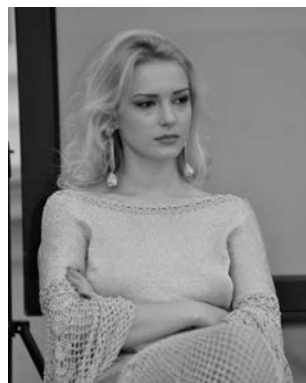
Z. Drašković



Anastazija Miranović



Anita Popović



Marija Ksenija Popović



Nikola Trtica Biljin

DOK BUDE MLADOSTI I NEMIRA U MENI

Dok bude mladosti i nemira u meni
 voljet ću tebe
 ljubavi moja ...
 I kad se zadnji trak sunca
 nada mnom ugasi
 i poslednji treptaj
 mog srca
 kad zamre –
 kad sve
 kad sve za mene
 bude tama i ništa –
 u noć ledenu izaći
 i ne boj se –
 ja ću i tada da te volim
 da te diram
 milujem
 i šapćem –
 treperenjem zvijezda ...

A kad naiđu ljeta
 i suha i vrela –
 otići u livade moje
 u travke svele
 i tamo
 u poleglom klasju
 uvijek naći ćeš mene ...
 Prepoznat ćeš me
 u zlatu zrelih žita
 u crvenom divljem maku
 u sutonu i u noći
 (kad sve boje utonu u tamu)
 svugdje
 baš svugdje
 naći ćeš mene
 jer u svakoj stvari na svijetu
 u svakoj travki i cvijetu
 ja ostavljam dio sebe
 za tebe
 ljubavi moja ...

tekst: **Maja Perfiljeva**
 muzika: **Nikola Trtica**



Zdenka Kovačiček



Dušanka Belada



Branko Bogunović Pif



Ladislav Račić

ODRŽANA IZBORNA SKUPŠTINA NACIONALNE ZAJEDNICE CRNOGORACA HRVATSKE



Izborna Skupština Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske održana je 26.9.2015. godine u prostorijama Crnogorskog doma, Trnjanska c. 35 u Zagrebu. Sjednicu je sazvao i vodio predsjednik Skupštine Borica Šoškić. Skupština je počela s radom u 11,00h, a završila u 14,10h. Prije početka rada, prisutni su minutom šutnje odali počast preminulim članovima između dvije sjednice Skupštine.

Sjednici je prisustvovalo 26 delegata (od 45), što je temeljem čl. 26. Statuta kvalificirana većina koja može pravovaljano odlučivati.

Sukladno svojim nadležnostima Skupština je usvojila slijedeće:

Zaključke:

Svaka udruga, članica NZCH, treba u roku od 30 dana dostaviti u sjedište NZCH podatke da je predala sve potrebne dokumente za upis promjena u Registar udruga RH do 30.9.2015 (dostavljene izmijenjene i dopunjene Statute u skladu sa novim Zakonom o udrugama).

Usvaja se Izvještaj o radu za protekli period (2011. - 9/2015.), s tim da izvještaj treba objediniti na način da se objedine programske cjeline u okviru sve četiri godine.





i

Odluke:

O usvajanju Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske i pročišćenog teksta Statuta Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske uz ovlaštenje Predsjedništvo NZCH da u usvojeni tekst Statuta NZCH ugradi eventualne korekcije i sugestije, upućene od nadležnog upravnog tijela, koje će biti verificirane na narednoj sjednici Skupštine.

Za Likvidatora Nacionalne za-

jednice Crnogoraca Hrvatske imenuje se **Dušan Mišković**.

Za predsjednika Skupštine Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske izabran je **Savić Pavićević** (Rijeka).

Za potpredsjednika Skupštine Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske izabran je **Željko Šćepanović** (Pula).

Mandat predsjedniku i potpredsjedniku Skupštine NZCH traje 4 godine.

Za članove Predsjedništva izabrani su:

Milanka Marić - Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Bujština“ Umag

Nataša Gerželj - Zajednica Crnogoraca Split

Mitar Ratković - Zajednica Crnogoraca Split

Čedomir Karanikić - Nacionalna zajednica Crnogoraca Rijeka

Petar Kumburović - Nacionalna zajednica Crnogoraca Rijeka

Danilo Ivezić - Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb

Petar Popović - Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb

Dušan Mišković - Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb

Aleksandar Taušan - Zajednica Crnogoraca Pula

Branka Rožman - Zajednica Crnogoraca i prijatelja Crne Gore Istarske županije

Mandat izabranim članovima traje 4 godine.

Na konstituirajućoj sjednici Predsjedništva NZCH za Predsjednika NZCH koji je ujedno i predsjednik Predsjedništva NZCH, sukladno čl. 29. Statuta NZCH, izabran je:

DANILO IVEZIĆ (Zagreb)

Za potpredsjednice Predsjedništva NZCH jednoglasno su izabrane:

NATAŠA GERŽELJ (Split)

MILANKA MARIĆ (Buje)

Za Tajnika NZCH, na prijedlog predsjednika Danila Ivezića, jednoglasno je izabrana:

Milanka Bulatović

(www.vijece-crnogoraca-zagreb.hr)

U raspravi o Izvještaju za proteklo razdoblje učestvovao je i prof. dr. sc. Dragutin Lalović, koji se osvrnuo na protekli period od 15 godina i glavne razvojne faze NZCH:

IZRASLI SMO U RESPEKTABILNU UDRUGU, A NA NOVOM JE VODSTVU ZAJEDNICE DA SE U PUNOM KONTINUITETU SA STARIM VODSTVOM JOŠ UPORNIJE I USPJEŠNO SUOČI SA SVIM ZADACIMA

«Sudjelovao sam u djelovanju NZCH u cijelom tom dugom, zacijelo i predugom, razdoblju, kao član vodstva naše male ali ponosne Zajednice, počevši od već davne 2001. kada je podijeljeni crnogorski korpus u Hrvatskoj valjalo organizacijski učvrstiti, kadrovski ojačati i programski profilirati. Na tom zahtjevnom zadatku, s mnogo poteškoća, nerazumijevanja i otpora, postupno smo izrasli u respektabilnu udrugu, s vrhuncem u našem principijelnom sudjelovanju u velikoj borbi za međunarodno subjektiviranje Crne Gore, kao suverene evropske države (2006). Nakon toga povijesnog dosega, koji smatram i rezultatom lucidnosti i predanosti našeg kolektivnog uma, institucionalni i politički kontekst našeg djelovanja bitno se mijenja primitkom Republike Hrvatske u članstvo velike zajednice evropskih naroda (2013). Važnost i značenje te povijesne činjenice, kojim i započinje sadašnja faza razvoja naše Zajednice, još se sasvim nedovoljno shvaćaju, na samo u našim redovima nego i u hrvatskom društvu u cjelini. Kad se osvrćem na cijelo to veliko razdoblje, mogu se punim pouzdanjem, vjerujući da time isražavam mišljenje svih nas, reći da smo imali izuzetnu sreću da je na našem čelu bio jedan veliki čovjek, kao što je dr. Radomir Pavićević. Bilo je doista uzbudljivo plodno surađivati s takvim čovjekom, koji je ovu Zajednicu osobno obilježio svojom programskom pameću, organizacijskim umijećem, brigom za ljude, potpunom, gotovo misionarskom posvećenošću crnogorskoj stvari. Kad se samo sjetim njegovih najsmjelijih zamisli, koje su mi često izgledale grandomanski neralne i upravo neostvarive! A, opet, nekim „čudom“ mnoge su od njih ipak ostvarene. „Čuda“ nije bilo, tajna je u sposobnosti našeg Pavićevića da nas zarazi svojim nesagorivim entuzijazmom i pridobije za svoje zamisli te usmjeri na njihovo ostvarivanje. Da je on sam prednjačio u realizaciji velikih projekata ponajbolje mogu posvjedočiti dva njegova izdavačka projekta, koji služe na čast našoj Zajednici: to su dvije temeljne knjige *Život i djelo Vladislava Brajkovića* (2003/2005) i *Dušan Vukotić - Zaboravljeni vizionar* (2014). Na tim pothvatima, koji bi služili na čast i znanstvenim akademijama, može mu se samo ponovno čestitati, i u ovoj prilici kad barem u osnovnim crtama svodimo bilance djelovanja NZCH pod njegovim dugogodišnjim vodstvom. Pri kritičkom promatranju, ne smijemo prešutjeti ni neostvarene ciljeve. Izdvajam samo četiri takva cilja. Unatoč svim naporima i nastojanjima, prije svih samog Pavićevića, kao prvo, nije u iole zadovoljavajućoj mjeri postignut transgeneracijski kontinuitet - uključivanje mladih generacija, rođenih i odraslih u RH. Drugo, nije postignuta ni deakumulacija vodećih funkcija u našim udrugama, što se pokazalo uskim grlom privlačenja i uključivanja šireg kruga u naše djelovanje. Treće, ostao je, čak i načelno, sporan i nedovoljno jasan odnos udruga i vijeća, što je čija funkcija i djelatnost. Četvrto, nedovršen je posao ponovnog okupljanja i primjerenoga demokratskog organiziranja crnogorskog iseljništva, odnosno obnove ugašene Svjetske crnogorske asocijacije, koja bi u budućnosti trebala biti istinska zajednica crnogorskih udruženja iz svijeta. Na novom je vodstvu Zajednice da se u punom kontinuitetu sa starim vodstvom još upornije i uspješno suoči s tim zadacima. Tome još mogu dodati i jedan sasvim specifičan zadatak, u sadašnjem kontekstu hrvatskog društva: moramo vidjeti što možemo učiniti da pridonesemo suzbijanju i onemogućavanju opasnog vala ksenofobije i šovinizma, napose u odnosu prema srpskoj zajednici u Hrvatskoj. Imam na umu konkretne programe solidarnosti sa srpskom zajednicom, kao uvjet mogućnosti trajne konsolidacije demokracije u nas, kao moralnu obavezu svih nas kao novih evropskih građana. Čime ujedno na najbolji način pomažemo i matičnoj domovini na njezinu evropskom putu.»

NOVOIZABRANO RUKOVODSTVO NZCH



DANILO IVEZIĆ je rođen 1955. u Kolašinu (Crna Gora). Osnovnu školu i Gimnaziju, završio je u mjestu rođenja. Fakultet političkih nauka upisao je 1973. godine u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1977.

Dvadeset jednu godinu je proveo u prosvjeti /položio pedagošku grupu predmeta/ radeći kao srednjoškolski profesor i organizator nastave. Šest godina je obavljao poslove kontrole i nadzora u privatnoj tvrtki.

Dugogodišnji je član Predsjedništva NZCH, bio je četvrti predsjednik Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb., a zadnjih deset godina radi kao tajnik Vijeća crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba.

Bio je dugogodišnji glavni i odgovorni urednik „Crnogorskog glasnika“ (od 2001.-2009.). Jedan od autora knjige „Crnogorski sveci slave i običaji“ (NZCH, 2005.). Urednik knjiga: Nikola Lopičić „Moja zemlja“ - pripovijetke (NZCH, 2006.); Mijat Šuković „Novovjekovna država Crna Gora - stvaranje razvoj i iskušenja“ (Vijeće crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba, 2006.); Sava Bogdanović i Ivan Cifrić „Crnogorci u Hrvatskoj“ (Vijeće crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba, 2011.); Božidar Popović „Tragovi istine pjesme“ (NZCH i Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb, 2008.); Marinko Mijović „Bio je obilježen zato mu na grobu nema obilježja“ - aforizmi (NZCH i Zajednica Crnogoraca Pula, 2009.); Miras Martinović „Antički gradovi snovi i sudbine“ (NZCH, Matica crnogorske i Skaner studio, 2012.). Član redakcije dvotomnog izdanja „Život i djelo Vladislava Brajkovića“ (NZCH, HGD CG i „Bokeljska mornarica 809“, Kotor, 2005.) i jedan od priređivača zbornika „Lovćen Njegoš Meštović“ (NZCH i Matica crnogorska, 2004.). Autor je većeg broja prikaza, osvrti i recenzija.



NATAŠA GERŽELJ, rođ. Grahovac rođena je u Splitu 1985. godine kao srednje dijete oca Nikole poznatog kao Garo i majke Marije. Život provodi u rodnom gradu gdje je po završetku osnovne škole upisala Turističko-ugostiteljsku školu. Kroz školovanje sudjeluje na likovnim natjecanjima gdje osvaja prvo mjesto u slikanju „Peristila“ tušem. Od šeste godine članica je splitskih mažoretkinja koje osvajaju prva mjesta na državnim i europskim natjecanjima, međutim nakon 10 godina mažoretkinje ostaju bez voditelja, a kako bi ostala u plesu upisuje latino američke plesove. Ipak svoju kreativnost okreće u drugom smjeru te uz majčinu podršku upisuje Stručni studij u Zadru i stječe diplomu za Odgojitelja predškolske djece. Iako majka nije doživjela

njenu diplomu, majčine riječi „život je skalina“ vodi je prema životnim ciljevima.

Zahvaljujući crnogorskim korjenima, od malih nogu upoznaje ljepote Crne Gore, a posebno Cetinja, rodni kraj oca. Njenu ljubav prema Crnoj Gori ni Njegoš opisao ne bi.

Članom Zajednice Crnogoraca Split postaje 2003., a od 2006. preuzima dužnost administratorice koji obavlja sve do 2014. Istovremeno stvarajući karijeru odgojitelja u dječjem vrtiću, u njoj se budi još jedan cilj: druženje Crnogoraca i prijatelja Crne Gore u Splitu kroz sudjelovanje na kulturnim skupovima, izložbama, putovanjima i raznim manifestacijama.

Na Izornoj Skupštini Zajednice Crnogoraca Split 20.6.2015. članovi prepoznaju potencijal vođenja te joj pružaju veliku podršku. Ponosno postaje drugom predsjednicom Zajednice Crnogoraca Split.



MILANKA MARIĆ rođena je u Peći (Metohija) gdje završava gimnaziju, a onda životni put nastavlja studiranjem u Rijeci. Nakon završenog studija dolazi sa suprugom u Buje. Nekoliko godina radi kao profesor hrvatskog jezika i književnosti u gimnaziji Vladimira Gortana. Zatim prelazi u Pučko otvoreno učilište, gdje do umirovljenja obavlja rukovodeće i organizacijske poslove u oblasti obrazovanja odraslih i kulture.

U svom dugogodišnjem radu isticala se organizacijom brojnih manifestacija, festivala, raznih susreta, kazališnih i književnih susreta i tribina - uvijek se rukovodeći željom da poboljša kvalitetu življenja svojih sugrađana. Posebno se isticala u poticanju djece i mladih za stvaranje kulturnih sadržaja i usavršavanje u obrazovnim i drugim programima. Pokretala je i vodila brojne obrazovne oblike od raznih tečajeva, osnovne i srednje škole za odrasle, a poseban doprinos i uspjeh ostvarila je pokretanjem Nastavnog centra Ekonomskog fakulteta Rijeka u Bujama, omogućivši tako stotinama studenata iz cijele sjeverozapadne Istre studiranje uz rad u blizini mjesta življenja. Bavila se i ostalim društvenima i humanitarnim aktivnostima za koje je dobivala brojna priznanja od kojih joj je najdraže Nagrada Grada Buja 2006.godine.

Na Izornoj skupštini Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore «Bujština» Umag izabrana je za predsjednicu društva.

SJEDNICA VIJEĆA CRNOGORSKE NACIONALNE MANJINE GRADA ZAGREBA

Druga sjednica Vijeća crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba održana je 29.9.2015. u Crnogorskom domu u Zagrebu. Nakon što je predsjednik Vijeća Dušan Mišković utvrdio da sjednici prisustvuje 20 (dvadeset) od 25 članova Vijeća, čime su stečeni uvjeti za pravovaljano odlučivanje, predsjednik i tajnik Vijeća podnijeli su izvještaj o izborima i konstituirajućoj sjednici Vijeća, koji je jednoglasno prihvaćen:

- izbori za Vijeće crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba održani su 31.5. Relativno slab odaziv birača leži i činjenici da je informacija o izborima i eventualna medijsko praćenje izbora izostala. Primjera radi niti jedna medijska kuća nije objavila odluku Vlade RH o raspisivanju izbora, pa se kampanja svela na komunikaciju s biračima putem pozivnog pisma kojim smo ih obavijestili o datumu, mjestu događanja i kandidatima, sve ostalo je izostalo.

- konstituirajuća sjednica je održana 2.7. uz prisustvo 21 izabranog člana Vijeća. Sjednicu je sazvao i na početku predsjedao gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić. Nakon toga je sjednicom predsjedao najstariji član, Milo Banović. Na konstituirajućoj sjednici su izabrana i tijela: Mandatno povjerenstvo i Izborna komisija. Temeljem izvještaja Mandatnog povjerenstva verificirani su mandati 25 izabranih članova Vijeća. Na provedenim izborima za predsjednika Vijeća je izabran Dušan Mišković, a za zamjenika predsjednika Vijeća Milanka Bulatović.

- rješenje o upisu promjena u Registar vijeća i predstavnika nacionalnih manjina RH dostavljeno je Vijeću 11.9.

Statutom Vijeća predviđene su četiri komisije. U Komisiju za financijska pitanja izabrani su: Milo Banović, Marko Bogdanović i Marica Horvat. U Komisiju za programska pitanja izabrani su: Nataša Rašović Bodriš, Danilo Ivezić i Nataša Musić. U Komisiju za Statut i Poslovnik izabrani su: Milanka Bunčić, Mekić Murat i Stojović Ananije. U Komisiju za odnose i suradnju s vijećima drugih nacionalnih manjina i vijećima crnogorske nacionalne manjine u RH izabrani su: Božidar Jovanović, Branko Klikovac i Jadranka Šincek. U skladu sa Statutom Vijeća formirano je Radno tijelo za fondove, a za njegove članove izabrani su: Danilo Bunčić, dr. sc. Nikola Mišković i dr. sc. Petar Popović.

Nakon uvodnog obrazloženja predsjednika i tajnika Vijeća i rasprave Vijeće je donijelo odluku o izvršenju Programa i utrošku sredstava u prvom polugodištu 2015.godine.

Izvještaj o o izvršenju Programa i utrošku sredstava u prvom polugodištu 2015.godine je dostavljen nadležnim službama Grada Zagreba

Novi mandat Vijeća (četvrti saziv) nameće potrebu verifikacije Programa rada za 2015. koji je donijelo Vijeće u prethodnom mandatu. Nakon uvodnog obrazloženja predsjednika i tajnika Vijeća i rasprave, Vijeće je donijelo odluku o verifikaciji Programa rada Vijeća za 2015. godinu.

Vijeće crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba potvrdilo je većinom glasova svih članova Program rada Vijeća za 2015. godinu po programskim cjelinama i u okviru ukupno planiranih sredstava.

Novi mandat Vijeća (četvrti saziv) nameće potrebu verifikacije Financijskog plana Vijeća za 2015. koji je donijelo Vijeće u prethodnom mandatu. Nakon uvodnog obrazloženja predsjednika i tajnika Vijeća i rasprave, Vijeće je donijelo odluku o verifikaciji Financijskog plana Vijeća za 2015. godinu

Vijeće je potvrdilo Financijski plan Vijeća za 2015. godinu.

Na temelju Odluke Gradske skupštine Zagreba o iznosu sredstava mjesečne nagrade za rad članovima Vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina Grada Zagreba, Vijeće je donijelo je odluku o verifikaciji Pravilnika o kriterijima za dodjelu nagrada članovima Vijeća.

Vijeće pristupa Koordinaciji vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba. U Koordinaciji vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba, Vijeće crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba predstavlja i zastupa predsjednik Vijeća Dušan Mišković.

Vijeće pristupa Koordinaciji vijeća crnogorske nacionalne manjine na području RH. U Koordinaciji vijeća crnogorske nacionalne manjine na području RH, Vijeće crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba predstavlja i zastupa predsjednik Vijeća Dušan Mišković.

Vijeće je ovlastilo Dušana Miškovića za potpisivanje i raspolaganje sredstvima na računu Vijeća. Odluka o ovlaštenoj osobi će biti dostavljen nadležnim službama Grada Zagreba.

Aktivnosti članova Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Bujština“ Umag **NA PJESNIČKOJ VEČERI U VIŠKOVU**



Članovi Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Bujština“ Umag, prisustvovali su 23. listopada Pjesničkoj večeri SKD „Prosvjeta“ Viškovo. Bio je to treći susret pjesnika i prijatelja srpske manjine u Viškovu blizu Rijeke.

Prisustvovali su uvaženi gosti načelnica Općine Viškovo gospođa Sanja Udović, predsjednica OV Općine Viškovo gospođa Jagoda Dabo, predsjednik VSNM Primorsko-goranske županije gospodin Jovica Radmanović i predstavnik konzulata Republike Srbije u Rijeci. Program su, nadahnuto, predstavljajući svakog učesnika, prigodnom pjesmom ili recitacijom vodili Dragiša Laptošević i Danijela Malić. Pjesnički susreti otvoreni su stihovima pjesme Jove Jovanovića Zmaja, a nakon toga prisjetili su se preminulog člana pjesnika Obrada Z. Maleš, pokretača ovih susreta, uz stihove njegove pjesme „Pjesma“.

U programu su sudjelovali pjesnici iz Viškova, Rijeke, Krnjaka, Krka, Bosanskog Broda i Umaga. Autori su svoje uratke čitali, recitali, čak i pjevali, na svome jeziku i izgovoru.

Publika je uživala u ugodnom ambijentu slušajući makedonsku, srpsku, bošnjačku, crnogorsku i naravno hrvatsku riječ.

Naše Društvo iz Umaga predstavljala je Milunka Medojević, koja je svojim toplim i iskrenim stihovima, oduševila mnogobrojnu publiku, i dobila niz pohvala od prisutnih pjesnika, iza kojih je povećani broj izdanih zbirki poezije.

Slijedilo je druženje, razmjena poklona i jedno lijepo novo prijateljstvo među pjesnicima.

Milanka Marić

DANI MIRKA KOVAČA 2015.



Uvod u ovogodišnje Dane Mirka Kovača publici je predstavio programski direktor Seid Serdarević, dok je dogradonačelnik Rovinja Marino Budicin, u svoje i ime Rovinja izrazio zahvalnost i ponos što se uvaženi skup održava u Gradu u kojem je Mirko Kovač živio i radio, i kojeg je izabrao za mjesto svog vječnog počivališta.

Duhovito, sarkastično i ironično čuveni Feralov dvojac Lucić & Dežulović sa songovima objedinjenim u naslov „*Melodije rulje i elite*“, je nastupio na početku trodnevne manifestacije koja je održana u Rovinju od 1. do 3.10. ove godine.

U petak, 2. 10. 2015., od 11.00 u MMC grada Rovinja održan je Okrugli stol s temom: „*Vječita robija – Književnost i politika od Hamsuna do Houellebecqa*“ uz učesnike: Aleš Debeljak, Enver Kazaz, Branko Kukić, Tomislav Brlek i Predrag Lucić, a moderator je bio Seid Serdarević. Nastavak je bio u 13.00 na istom mjestu s temom „*Elita gora od rulje – Današnje elite i njihov odnos prema kulturi*“ uz učešće: Milan Rakovac, Boris Dežulović, Gordana Nonin, Božidar Koprivica, Svetlana Slapšak, Nedžad Ibrahimović; moderirao je Vlaho Bogišić. Treći dio bio je s početkom u 18.00, s temom „*Grob u tuđini – Egzil kao sudbina i prokletstvo*“ o čemu su govorili: Oto Horvat, Dragan Markovina, Igor Štik, Nenad Popović, Gavriilo Grahovac, Novica Milić, a moderirao je Mića Vujičić. Navečer je u Kazalištu Antonio Gandusio priređena projekcija filma „*Ničije dijete*“ Vuka Ršumovića; razgovor s autorom vodio je Bruno Kragić.

U subotu, 3. 10. 2015., u 11.00 u dvorani MMC grada Rovinja, održan je nastavak Okruglog stola, s temom: „*Ugašeno svjetlo u europskoj krčmi – Nacionalizmi danas kao književna činjenica*“; govorili su: Miljenko Jergović, Filip David, Laszlo Vegel, Borka Pavičević, Katarina Luketić, a moderirao Srđan V. Tešin



Svečana dodjela nagrada uz prigodan program održana je u 19.00 u Kazalištu Antonio Gandusio. Nagrade Mirko Kovač dobili su: Oto Horvat za roman, Svetlana Slapšak za esej, Vuk Ršumović za scenarij i Dragan Markovina za mladog pisca. Nagrade su dodijelili ministri kulture Republike Hrvatske i Crne Gore Berislav Šipuš i Pavle Goranović te istarski župan Valter Flego.

(www.vijece-crnogoraca-zagreb.hr)

NAGRADA ZA ŽIVOTNO DJELO

U uvjerenju da je nagrada zasigurno utoliko draža ukoliko je bliža sredini iz koje je laureat ponikao, upućujemo iskrene čestitke prof. emer. dr. sc. Josipu Siliću – lingvisti svjetskog glasa, kroatisti, montenegristi i za nas prije svega uvijek dragom gostu u Crnogorskom domu u Zagrebu i na brojnim manifestacijama crnogorske nacionalne manjine u Zagrebu – na nedavno dobijenoj nagradi za životno djelo Općine Jelenje.

NAJDRAŽA NAGRADA PROF. EMER. DR. SC. JOSIPA SILIĆA



28. rujna svečanom sjednicom Općinskog vijeća u Domu kulture u Dražicama obilježen je Dan Općine Jelenje. Sjednici su prisustvovali predstavnici Primorsko-goranske županije, okolnih gradova i općina te brojni mještani. Na samom kraju svečane sjednice podijeljene su općinske nagrade i priznanja za 2015. godinu. Najvrjedniju nagradu, onu za životno djelo, dobio je dr. sc. Josip Silić, umirovljeni sveučilišni profesor, hrvatski jezikoslovac svjetskoga ugleda i bogate međunarodne profesionalne karijere, autor mnogih stručnih i znanstvenih djela, autor Hrvatskoga pravopisa, dobitnik mnogih uglednih nagrada i priznanja, među ostalim i odlikovanje predsjednika Republike Hrvatske – Ordena Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

Ugledni hrvatski jezikoslovac i profesor Josip Silić u ime svih nagrađenih zahvalio je Općini Jelenje, ali i iznio zanimljiv prijedlog. Profesor Silić je u svojem je dirljivom i emotivnom obraćanju, među ostalim, rekao:

– Hvala vam na nagradi. Posebno mi je drago što mi je ovo priznanje dala moja mila Gromišćina – rekao je vidljivo uzbuđeni profesor Silić te ujedno predložio Općini da organizira znanstveni simpozij na kojem bi se raspravljalo o tome što je narječje, a što jezik.

Profesor Silić, naime, smatra da je narječje jezik, tj. da postoje tri hrvatska jezika: čakavski, kajkavski i štokavski. Također je iznio tezu da bi se čakavski jezik trebao uvesti u škole kao nastavni predmet:

– Nedavno sam objavio raspravu u kojoj sam se poslužio teorijsko-metodološkom problematikom i došao do zaključka da je narječje jezik. To znači da je čakavština jezik. Predlažem Općini Jelenje da organizira simpozij na kojem bi se raspravljalo o tome, kao i da, kad čakavsko narječje pretvorimo u čakavski jezik, isti uvede u škole kao nastavni predmet – poručio je Silić i zaslužio pljesak okupljenih.

Intervju u *Novom listu* s „najvećim živućim lingvistom“, Davor Mandić započinje riječima:

– Josip Silić profesor je emeritus zagrebačkog Filozofskog fakulteta, no ta činjenica malo govori o njegovu značaju, jer puno je profesora emeritusa koji jedva da mogu stati u Silićevu sjenu. Puno je i takovih akademika, no to ipak nije bilo dovoljno da Silić, kao jedan od naših najznačajnijih, ako ne i najznačajniji živući lingvist, zasluži Akademijino članstvo. No zato je zaslužio nagradu za životno djelo Općine Jelenje, svoga rodnog kraja ...

(Izvor: www.jelenje.hr, www.riprsten.com, www.novolist.h)

U prethodnom broju prenijeli smo kratku vijest da je 31. jula 2015. godine usvojen Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima. O tom zakonu je, obraćajući se učesnicima ovogodišnjih Lučindanskih susreta, govorio direktor Uprave za dijasporu Vlade Crne Gore mr. sc. Predrag Mitrović (v. str. 10-11), a u rubrici „OSVRTI, VIĐENJA, PRIKAZI“, u ovom broju sa zahvalnošću objavljujemo i osvrt na taj zakon uglednog člana naše zajednice gospodina Ananija Stojovića.

OSVRT NA ZAKON O SARADNJI CRNE GORE SA ISELJENICIMA

Skupština Crne Gore donijela je Zakon o saradnji sa iseljenicima 31.07.2015. godine, koji je stupio na snagu 26.08.2015. godine.

Člankom 41. Zakona određen je rok od 6 mjeseci za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje Zakona.

Prijedlog Zakona izinio je ministar vanjskih poslova i evropskih integracija.

U skupštinskoj raspravi je istaknuto da je Crnoj Gori kao visoko migracijskoj zemlji potrebno zakonsko rješenje uspostavljanja veza s iseljenicima, te da je suradnja i briga o njima dio unutarnje i vanjske politike Crne Gore, s obzirom da prema procjenama izvan zemlje živi još jedna Crna Gora koja je neraskidivo vezana s domovinom, te da je njihov doprinos suverenosti i razvoju današnje Crne Gore veliki. Bilo je i mišljenja da bi Zakon mogao ostati suviše deklaratoran što bi moglo otežati primjenu u stvarnom životu. U raspravama za pripremu Zakona aktivno su sudjelovali i predstavnici Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske koji su iznosili svoje prijedloge. Zanimljivo je da je predstavnik Demokratskog fronta iznio mišljenje da Zakon neće unaprijediti odnose s iseljenicima, jer će vlast surađivati samo s iseljeničkim udrugama koje su glasale za neovisnu Crnu Goru.

Zakon definira način suradnje, te zaštitu prava i interesa iseljenika, a navodi i pogodnosti prilikom povratka u Crnu Goru te ustanovljava Dane iseljenika kao opću manifestaciju i drugo od značaja za iseljenike.

Zakon je ustanovio i važnu instituciju „Savjet za suradnju s iseljenicima“, o čemu detaljnije kasnije.

Zakon daje i definiciju iseljenika i kaže: „Iseljenicima se smatraju crnogorski državljani i druga lica porijeklom iz Crne Gore koja žive u inozemstvu i koja Crnu Goru doživljavaju kao svoju matičnu državu ili državu porijekla i baštine je kao demokratsku, nezavisnu, suverenu, građansku, multikulturalnu i multietničku državu“.

Zakon u ukupno 42 članka uređuje:

- Način ostvarivanja i jačanja suradnje Crne Gore s iseljenicima.
- Podrazumijevanje dobrovoljnog oblika udruživanja iseljenika u skladu s propisima zemlje u kojoj žive radi ostvarivanja kulturne, prosvjetne, naučne, humanitarne, sportske, privredne i druge suradnje s Crnom Gorom te očuvanje jezika, kulture i tradicije.
- Radi očuvanja kulturnog identiteta organ državne Uprave nadležan za odnose s iseljenicima u suradnji s organima za poslove prosvjete, kulture, nauke, i sporta pokreću projekte na planu očuvanja jezika, kulture i tradicije svih iseljenika u državama u kojima žive.

-
- Uprava i nadležni organi za poslove informiranja brinu se da putem medija, publikacija i drugih oblika informiraju iseljenike o pitanjima od interesa za Crnu Goru i iseljenike.
 - Prati sprovođenje međunarodnih ugovora od značaja za iseljenike na ostvarivanju ljudskih i manjinskih prava u zemljama prijema.
 - Na planu unapređenja privrednog partnerstva Uprava s organima za ekonomiju i financije, te drugim organima lokalne samouprave i institucijama potiče povezivanje privrednika iz zemalja prijema s privrednim subjektima u Crnoj Gori, sagledava strategiju u tom smislu i promovira projekte koji bi se mogli realizirati u partnerstvu s iseljenicima i poticanje ulaganja iseljenika posebno u oblastima primjene novih tehnologija, povezivanje privrednika i stručnjaka kroz komore, poslovna udruženja i drugo s odgovarajućim institucijama u Crnoj Gori, organiziranje poslovnih susreta i drugo.
 - Nositelj suradnje s iseljenicima je Vlada Crne Gore koja na prijedlog Ministarstva donosi strategiju suradnje s iseljenicima.
 - Vlada obrazuje SAVJET ZA SURADNJU S ISELJENICIMA kao savjetodavno tijelo koje sudjeluje u kreiranju i sprovođenju strategije kao i ukupnih aktivnosti suradnje s iseljenicima. Razmatra sprovođenje Zakona kao i drugih pitanja interesa za iseljenike te podnosi godišnje izvješće o svom radu Vladi. Sastav savjeta čine predstavnici iseljenika, organa državne uprave, općina i drugih institucija, udruga i istaknutih ličnosti. Zakon poimenično nabraja države i broj predstavnika iseljenika u savjetu, iz okruženja zemlje, Evrope i šire u svijetu u kojima žive i djeluju iseljenici. Za Republiku Hrvatsku predviđena su dva iseljenika. Članove Savjeta predlažu najaktivnije organizacije iseljenika s najvećim brojem članova. Organizacija iseljenika koja predlaže kandidata mora ispunjavati uvjet da je registrirana na teritoriju države zemlje prijema, da je njen osnivački akt u skladu s politikom Crne Gore u odnosu na iseljenike, te da je u godini koja prethodi realizirala najmanje jedan projekt ili aktivnost iz domena nadležnosti Savjeta.

Zakon razrađuje i postupak predlaganja predstavnika u Savjetu, a sprovodi ga Uprava i o tome izvještava ministarstvo. Zakon određuje i proceduru određivanja predstavnika državne uprave, općina i drugih institucija i udruga u Savjetu i navodi njihov broj, a 5 članova Savjeta iz reda istaknutih ličnosti predlaže Ministarstvo.

Mandat Savjeta traje 4 godine. Savjet se sastaje najmanje 1 godišnje u Crnoj Gori, a konstituiran je potvrđivanjem mandata 2/3 članova Savjeta. Savjet ima predsjednika, potpredsjednika i tajnika. Prva dvojica se biraju iz redova predstavnika iseljenika većinom glasova ukupnog broja članova Savjeta. Tajnika bira Savjet na prijedlog predsjednika Savjeta. Savjet formira stalna i privremena radna tijela. Sredstva za rad Savjeta osiguravaju se iz budžeta Crne Gore.

- Pored navedenih nosioca suradnje su i Matica crnogorska, savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, nevladinih organizacija te drugih tijela i institucija koje u svom djelokrugu imaju poslove vezane za odnose s iseljenicima.
- Uprava vodi evidenciju o iseljenicima i njihovim organizacijama. Na lični zahtjev uprava može iseljeniku izdati i iseljeničku knjižicu kao javnu ispravu u cilju identificiranja kod državnih organa, ali samo za lica koja nisu državljanici Crne Gore.
- Sredstva za financiranje suradnje s iseljenicima osiguravaju se iz budžeta Crne Gore i kroz međunarodne projekte.

27.10.2015.

Ananije Stojović, dipl.mag.iur.

Miljenko Jergović dobio Njegoševu nagradu
**PREGOLEMA JE STVAR NAĆI SE
ISPOD NJEGOŠEVOG IMENA**



Međunarodni žiri za dodjelu Njegoševe nagrade, na zasijedanju održanom juče na Cetinju, donio je odluku da se Njegoševa nagrada za 2015. godinu dodijeli hrvatskom književniku Miljenku Jergoviću za roman „*Rod*“, objavljen 2013. godine u Zagrebu.

Vijest da je dobio Njegoševu nagradu Miljenka Jergovića zatekla je u Sofiji.

– Za mene je ovo velika stvar, zbog Njegoša, zbog mnogih velikih

prethodnika, zbog tradicija naših književnosti, zbog respektabilnog žirija. Ali, prije svega drugog zbog Njegoša. Za mene je pregolema stvar naći se ispod njegova imena. Ja ne znam za veće ime ovoga jezika – kazao je za „*POBJEDU*“ Jergović.

Obrazloženje

Žiri je raspravljao o 17 predloga koje su iznijeli selektori iz Bosne i Hercegovine, Bugarske, Makedonije, Slovenije, Srbije, Hrvatske i Crne Gore. Potom je, vrednujući estetska dostignuća, napravio uži izbor za dodjelu ovog uglednog međunarodnog priznanja, objavilo je Ministarstvo kulture Crne Gore. U skladu s poslovníkom o radu žiri je nakon skraćivanja liste i užeg izbora u koji su ušli Miljenko Jergović, David Albahari i Dimitar Baševski, tajnim glasanjem, ubjedljivom većinom glasova, odlučio da Njegoševu nagradu dodijeli Jergoviću. Prema mišljenju žirija, on je jedan od najčitanijih i medijski najreprezentativnijih pisaca.

– Jergović je prisutan na ovim prostorima, bitan za naše kulture i duhovnosti, za ključna pitanja kulturnih i nacionalnih i jezičkih identiteta, za pojam rod, za pojam drugi i naš alter ego, za južnoslovenske dramatične sukobe, sudbine i tragedije. Njegov je opus naš opus s kraja 20. vijeka, opus jedne dezintegracije koja prirodno stremi ka duhovnoj reintegraciji i katarzi. Jergovićev „*Rod*“ jeste katarza pripadnosti kroz njeno problematizovanje, kroz ljubav, kroz jezik i kroz memoriju i naraciju. Zato njegov roman „*Rod*“ dekonstruiše koncept nacionalnog identiteta i suočava se sa polifonim identitetima na južnoslovenskim područjima – stoji u obrazloženju žirija.

Odluku o dobitniku donio je međunarodni žiri u čijem su sastavu istaknuti književnici i naučnici iz sedam zemalja regiona: akademik Zdenko Lešić (Bosna i Hercegovina), prof. dr sc Svetlozar Igov (Bugarska), akademik Katica Čulavkova (Makedonija), prof. dr Aleš Debeljak (Slovenija), prof. Filip David (Srbija), akademik Sreten Perović (Crna Gora) i predsjednik Vlaho Bogišić (Hrvatska).

Njegoševu nagradu Miljenku Jergoviću uručiće predsjednik Crne Gore Filip Vujanović, na Cetinju.

Miljenko Jergović rođen je 28. maja 1966. u Sarajevu. Odrastao je u rodnom gradu, gdje je diplomirao filozofiju i sociologiju na Filozofskom fakultetu. Iz opkoljenog Sarajeva, u Zagreb je stigao 1993. godine. Prethodno je započeo saradnju sa „Nedjeljnom Dalmacijom“, kao novinar i kasnije zamjenik glavnog urednika. „Sarajevski Marlboro“, prvu, najpoznatiju i najuspješniju zbirka priča o paklenom preživljavanju i umiranju u zaraćenoj Bosni i Hercegovini objavio, je 1994. Uslijedili su romani koji danas imaju status štiva na kojima su književni ukus formirale mnoge generacije. Najčuveniji su „Dvori od oraha“, „Srda pjeva u sumrak na Duhove“, „Otac“ i „Rod“.

Za sebe tvrdi da ne može biti sveden ni na BiH, ni na Hrvatsku. Njegova su djela prevedena širom svijeta. Knjige je objavljivao i u Crnoj Gori, u izdanju „Otvorenog kulturnog foruma“ (*Pjesme Nane Mazutha*). Svojim jezikom smatra i jezik kojim se govori i piše u Crnoj Gori. Dobitnik je mnogih hrvatskih i inostranih književnih nagrada.

Za sarajevski časopis „Dani“ pisao je sve do 2001. godine kolumne pod nazivom „Historijska čitanka“. Potom je u „Jutarnjem listu“, u kolumni „Subotnja matineja“, pisao o aktuelnim političkim, socijalnim i sportskim zbivanjima u Hrvatskoj. Objavljivao je eseje i u splitskom „Feral Tribjunu“, a od 2000. i u nedjeljniku „Globus“.

Svojevremeno, njegovi članci izlazili su i u „Pobjedi“. Sada piše za „Jutarnji list“. Zbog tekstova i zalaganja za otvoreno društvo, često je na udaru šovinista.

V. Simunović

(Izvor: Dnevni list POBJEDA, 25. septembar 2015.g.)

VRIJEDAN SPOMENIK KULTURE



Povodom obilježavanja 180 godina prvog crnogorskog časopisa za kulturu i književnost „**Grlica**“, koji je pokrenuo Petar Drugi Petrović Njegoš, u mojkovačkom Centru za kulturu održano je književno veče na kojem su govorili Vladimir Vojinović i Borislav Jovanović.

Iako Njegoševa „**Grlica**“ nije predstavljala ništa revolucionarno u oblasti časopisa tog vremena, njen značaj za Crnu Goru je izuzetan i višestruk, kako je ocijenio Vojinović.

– „**Grlica**“ jedan je od najvrijednijih spomenika crnogorske kulture. Ne samo zato što se pojavila u vrijeme sveopšte nepismenosti, ne samo što je značila za Crnu Goru hvatanje romantičarskog voza, ne samo zato što je afirmisala umjetnost i kulturu. „**Grlica**“ je vodila učvršćivanju države Crne Gore i dinastije

Petrović, ka razvijanju svijesti o sopstvenom izrazu, pa i jezičkom, ka nacionalnom osvješćivanju i ujedinjenju crnogorskih plemena – rekao je Vojinović.

Jovanović je posebnu pažnju posvetio nazivu časopisa, ističući da je bio neobičan, jer je bio previše lirski u jednom epsko-ratničkom okruženju.

– Mislim da je Njegoš već na početku vladavine nazivom „**Grlica**“ htio označiti viziju svijeta za kojim je čeznuo. Kao da je htio da podsjeti na Hegelovu teoriju o neophodnosti stvaranja svjetskog mira i dolaska konačnog kraja istorije – kazao je Jovanović.

On je na kraju podsjetio da je veče posvećeno i mojkovačkom književnom klubu „**Grlica**“, koji je prije dvije godine osnovao ogranak Matice crnogorske u ovom gradu.

R.Ć.

(Izvor: Dnevni list POBJEDA, 26. oktobar 2015.g.)

Promocija knjige „Razvoj pismenosti u Crnoj Gori“

CRNOGORSKO RUKOPISNO NASLJEĐE

Promocija knjige „*Razvoj pismenosti u Crnoj Gori*“ autora Božidara Šekularca održana je u okviru manifestacije „Podgoričko ljeto 2015“ u četvrtak, 10. septembra, u Narodnoj biblioteci „Radosav Ljumović“ u Podgorici. Učestvovali su: Aleksandar Radoman, Novica Vujović, Marijana Terić, i autor. Moderator je bila Vesna Šoškić.

U ime izdavača, Fakulteta za crnogorski jezik i književnost sa Cetinja, govorio je Aleksandar Radoman, prodekan za nastavu. Izlaganje gospodina Radomana, odnosilo se na izdavačku djelatnost Fakulteta za crnogorski jezik.

Knjiga „*Razvoj pismenosti u Crnoj Gori*“, autora dr Božidara Šekularca je izdata u okviru biblioteke *Montenegrina*, u kojoj su obuhvaćeni autori različitih generacija, od starijih utemeljivača montenegrinistike, do mlađih autora. Sva izdanja iz ove biblioteke su obavezna literatura za studente Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, a sigurno je da će to biti i ova knjiga, uzimajući u obzir njen kvalitet i širinu obuhvaćenih pitanja koja su u njoj tretirana, kazao je Aleksandar Radoman.

Novica Vujović, saradnik u nastavi na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost, kazao je da knjiga „*Razvoj pismenosti u Crnoj Gori*“, nudi dragocjene podatke o najznačajnijim jezičkim i književnim spomenicima od Srednjega vijeka do Njegoševog doba. Ona je nastala kao proizvod višedecenijskog naučnog i profesorskog rada Božidara Šekularca.

Marijana Terić, saradnik u nastavi na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost je govorila o strukturalnim pojedinostima u knjizi „*Razvoj pismenosti u Crnoj Gori*“. Božidar Šekularac u ovoj knjizi na specifičan način sagledava književnu i istorijsku građu od Srednjega vijeka do novijeg doba i donosi cjelovit pogled na minula vremena, vodeći računa da ne optereti čitaoca količinom građe koju je brižljivo integrisao u jednu cjelinu. Upravo ovom knjigom, Božidar Šekularac je dokazao na koji način je moguće osvijetliti rukopisno crnogorsko nasljeđe i sačuvati vjerodostojnost dokumentarne građe, istakla je Marijana Terić.

Autor knjige, dr Božidar Šekularac je u svom obraćanju između ostalog istakao, da primjer Instituta za crnogorski jezik, a sada Fakulteta za crnogorski jezik, koji je za kratko vrijeme pokazao kako se treba boriti za afirmaciju i valorizaciju crnogorske književnosti, jezika, kulture, nauke itd, najbolje govori koliko su nedostajale crnogorske institucije. O svojoj knjizi je kazao da je ona rezultat višedecenijskog rada i istraživanja u zemlji i inostranstvu. Ona predstavlja sintezu podataka složene tematike koja je našla mjesto u njegovim brojnim radovima, ali i u radovima istaknutih stvaralaca u Crnoj Gori i van nje.

Moderator Vesna Šoškić, upozнала je prisutne sa bogatim stvaralačkim opusom dr Božidara Šekularca. Tokom prezentacije, u više navrata, vještim odabirom i čitanjem odlomaka, provela je prisutne kroz sadržaj knjige „*Razvoj pismenosti u Crnoj Gori*“.

(www.montenegrina.net)

„*Crnogorski glasnik*“ izlazi uz finansijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Zagrebačke županije – predstavnika crnogorske nacionalne manjine Zagrebačke županije. Pozivamo Crnogorke, Crnogorce i sve prijatelje da svojim sugestijama, prijedlozima i priložima pomognu redakciji „*Glasnika*“ na poboljšanju i daljnjem izlaženju lista. Tekstovi nijesu lektorisani te se izvinjavamo autorima i čitaocima.

Uz pomoć Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Arhiva RT Crne Gore
DVADESET TREĆE FILMSKE VEČERI

10.9.2015.g. u 20^h (četvrtak)

JOVAN PLAMENAC

(1873.- 1944.)

Priča o jednoj od kontraverznih ličnosti crnogorske istorije s kraja 19. i prve polovice 20. stoljeća - poslaniku, predsjedniku crnogorske Skupštine, ministru u Vladi Crne Gore, premijeru Vlade u egzilu, organizatoru Božićnog ustanka 1919., strijeljanom 1944.

*Urednica: Tanja Piperović
 Producent: Jadranka Atanasković
 Ton: Rade Anđić
 Montaža: Zoran Popović,
 Veljko Jelinić i Sandra Pejović
 Snimatelji: Svetozar Čađenović
 i Slaven Božović;
 Spiker: Vladimir Savićević
 Produkcija: TV Crne Gore, 2008.*

**ŠTAMPA U CRNOJ GORI
 DO 1918. GODINE**

Priča o crnogorskim glasilima od CRNOGORCA (iz 1871.), preko GLASA CRNOGORCA (od 1873.), NEVESINJA, ONOGOŠTA, USTAVNOSTI, NARODNE MISLI, SLOBODNE RIJEČI, CETINJSKOG VJESNIKA pa do DNEVNOG LISTA, DNEVNIH NOVINA, TELEGRAFSKIH NOVOSTI, NAJNOVIJIH TELEGRAFSKIH VIJESTI ...

*Urednica: Tanja Piperović
 Producent: Dijana Popović
 Ton: Rade Anđić
 Montaža: Zoran Popović
 Snimatelji: Zoran Kostić,
 Svetozar Čađenović i Slaven Božović
 Produkcija: TV Crne Gore, 2008.*

Filmovi su dio serijala dokumentarnog programa RT CG pod nazivom ŠKRINJA

Prikazivanje je omogućio ARHIV RT CG



Zaglavlja nekih crnogorskih listova koji su izlazili krajem 19. i početkom 20. stoljeća

U Splitu otvorena izložba slika Nade Vučićić
„SRCE JE DNEVNIK“



26. listopada 2015. Zajednica Crnogoraca Split u sklopu svog programa „Crnogorci Splitu 2015“ predstavila je gošću Nadu Vučićić njenim slikama i poezijom „*Srce je dnevnik*“.

Uvodnom riječi je pozdravila Crnogorce u Splitu i goste predsjednica Zajednice gospođa Nataša Gerželj. Voditeljica programa Lidija Leskur predstavila je Nadinu poeziju a izložbu je otvorila gđa Blaženka Jukić. Pored autorice, njene stihove su čitale Azra Mačković i Senka Longin. Muzički dio – saksofonist Vice Pavlov, dok je gost iznenađenja Ana Klapež otpjevala „*Cesaricu*“. Izložbi je nazočilo pedesetak Crnogorki, Crnogoraca i prijatelja Crne Gore.

NADA VUČIČIĆ je rođena u Splitu 1949. Članica književno-likovne unije „Vlaho Bukovac“ Split, Kultura Snova – Zagreb, Hrvatskog književnog društva Rijeka, Scuola di Poesia Italija, Udruženja balkanskih umjetnika Subotica, sa dvije samostalne zbirke poezije, dvije elektronske, četrdesetak zajedničkih zbornika u Hrvatskoj i zemljama okruženja predstavila se slikom i riječi nakon čega se nastavilo veselo druženje u prostorijama udruženja.

Milunka Medojević: SJEĆANJE NA DJETINJSTVO

Kada smo u broju 91 objavili nekoliko pjesme gospođe Milunke Medojević (rođene Barać) iz Umaga nijesmo tu stranicu slučajno naslovili riječima koje stoje i u vrhu ove stranice. Naime, tada smo se sjetili u broju 50 objavljenog osvrta gospođe Nevenke Mihovilić na knjigu „Tragovi istine“ doajena naše Zajednice gospodina Božidara Boža Popovića: «Mnogi se od vas možda pitaju zašto obični, mali ljudi poput nas uopće pišu poeziju? Kakva ih to sila tjera da s drugima dijele svoje najdublje i najtananije osjećaje? Što im to treba da vam pružaju svoje srce na dlanu, da nam podastiru dušu svoju kao otvorenu knjigu?» Jer, što drugo reći za pjesmu gospođe Milunke posvećenu baki Đuli iz Brestovika (opština Zaton kod Bijelog Polja) ili za njenu pjesmu posvećenu rodnom Bijelom Polju?

BAKA ĐULA

I

KOCKE ŠEĆERA

RASCVJETALA LIVADA I JABUKA STARA,
PORED MALE KUĆE I HLADNOG BUNARA.
NA PREKRASNOM CVIJEĆU SKUPLJAJU SE PČELE
I LEPTIR ŠARNI, SKUPA SE VESELE.

U TOJ KUĆI ŽIVI JEDNA STARA BAKA
SVU DJECU IZ SELA VOLI KAO MAJKA.
SAMO JEDNU KĆERKU SVOJU JE IMALA
I ONA JE OTIŠLA, RANO SE UDALA.

OSTA MAJKA SAMA U KUĆI DA ŽIVI,
ALI ZA TU SUDBINU NIKOGA NE KRIVI.
U DNEPOVE DUBOKE VUNENOG DNEMPERA
NATRPALA VOĆA, KOCKE ŠEĆERA.

NA SEBE JE OBUKLA ŠARENE DIMIJE,
A NA GLAVI SIJEDOJ SVIJENE ŠAMIJE.
DOBRA, TOPLA, MILA K'O VILA IZ BAJKE
SVA JE DJECA VOLE POPUT SVOJE MAJKE.

NIJE VAŽNO ŽIVA SU NI KOJE SU VJERE
VOLE BAKU ŽULU I S NJOM SE VESELE.
OD MILJA JE ZOVU NAŠA „STARA MAJKA“,
NAJBOLJA U SELU STARA MUSLIMANKA.

JAM SAM JEDNA OD TE MALE DJEČURLIJE,
UVIJEK SE SJETIM SLATKE GURABIJE.
I KOCKE ŠEĆERA IZ BAKINE RUKE,
PA MI LAKŠE BUDU SVE BOLI I MUKE.

BIJELO POLJE

RODNI GRADE NA OBALI LIMA,
DA LI LJEPŠEG U SVIJETU IMA.
DIVNI GRADE TU PODNO OBROVA
OD LJEPOTE BOG TE JE ISKOVA'.

I IME TI OD MILOSTI DAO
„AKOVOM“ TE IMENOM NAZVAO.
U TEBI JE STARA GIMNAZIJA
I ULICA RAZNIH ZANATLIJA.

GRADE DIVNIH CURA I MOMAKA
I LIJEPIH GRADSKIH DNEPENAKA.
NA VRH GRADA SVETINJE SU DVIJE
CRKVA SVETOG PETRA I DNEAMIJA.

TE SU DVIJE LJUDSKE BOGOMOLJE
SIMBOL VJERE, A I DOBRE VOLJE.
SUŽIVOT SU DVIJE RELIGIJE
BRATSKA LJUBAV I DOBRE KOMŠIJE.

SVUD OKOLO OKO MOGA GRADA
CVJETA CVIJEĆE, ZVANO BIJELA RADA.
NA OBALI ZELENOGA LIMA,
PUNO LIJEPIH PROPLANAKA IMA.

TU ŽOBANI POKRAJ RODNOG GRADA,
NAPASAJU SVOJA BIJELA STADA.
A BLIZU SU I KISELE VODE,
GDJE MLADI DNEVOJKE ZAVODE.

MILI GRADE JOŠ MILIJA SELA
U TEBI SAM PRAVU LJUBAV SRELA.
U DOLINI POKRAJ RIJEKE LIMA,
MNOGO MOJIH USPOMENA IMA.

RODNI GRADE U SRCU TE NOSIM,
I UVIJEK TOBOM SE PONOSIM.

Na 13. Satira festu 2015. u Beogradu

VELJKU RAJKOVIĆU DODIJELJENO PRIZNANJE ZA NAJBOLJI AFORIZAM



Crnogorskom satiričaru Veljku Rajkoviću, na upravo završenom 13. Satira festu u Beogradu – 16. oktobar, dodijeljeno je tradicionalno priznanje „*Vuk Gligorijević*“ – za najbolji aforizam izgovoren na festivalu (izgovoreno je blizu 400 aforizama). Aforizam glasi:



**Krug osumnjičenih je sužavan sve
dok se nije pretvorio u tačku
koja je, potom,
stavljena na
slučaj**

•

Na festivalu je učestvovalo dvadeset šest satiričara iz Srbije, Crne Gore, BiH i Hrvatske, čiji su radovi, pristigli na konkurs – aforizmi i satirične pjesme, odabrani od strane Umjetničkog savjeta festivala. Organizator manifestacije bio je Beogradski aforističarski krug, a festival, koji je bio posvećen stogodišnjici rođenja književnika Branka Ćopića, održan je pod sloganom „*Znam ja nas...*“.

Priznanje „Rastko Zakić“ za najbolju satiričnu pjesmu pripalo je Milku Grboviću, pjesniku iz Beograda.

Festival je održan u velikoj sali opštine Stari grad, a brojni prisutni ljubitelji humora i satire nastupe satiričara propratili su gromoglasnim smijehom i salvama aplauza.

RIJEČ ZAHVALNOSTI VELJKA RAJKOVIĆA ZA DODIJELJENU NAGRADU

»Poštovani ljubitelji humora i satire, manirom pravog Crnogorca, mogu samo da primijetim da je nagrada više nego zaslužena! Inače, plakete se odričem u korist svoje tašte, a novčani dio nagrade posvećujem sebi!«

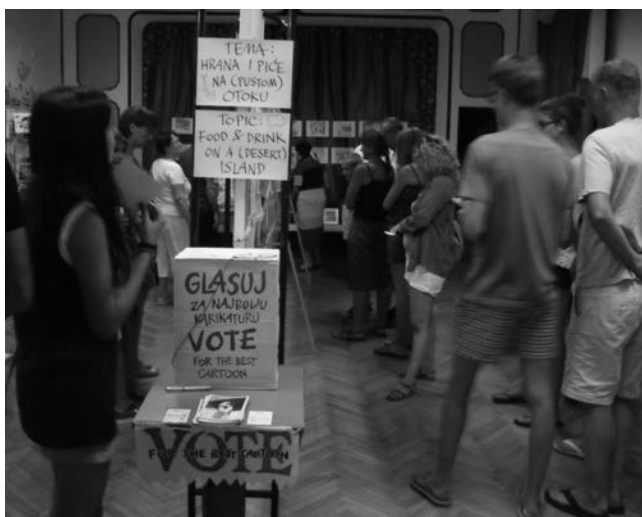
Potom je pokazao i plavu kovertu, u kojoj je bio novčani dio nagrade, i istog momenta rekao:

»Pa, ovo je ista koverta koju sam ja dao žiriju!?!«

Usljedio je frenetični aplauz oko 400 prisutnih!

Slikarica i karikaturistica Nataša Rašović, članica Društva Crnogoraca i prijateljica Crne Gore „Montenegro“ Zagreb i Hrvatskog društva karikaturista, ljubazno se odazvala našoj molbi da čitaocima našeg glasila prenese svoje utiske sa jedne po mnogo čemu neuobičajene međunarodne izložbe karikatura.

MEĐUNARODNA IZLOŽBA KARIKATURA U OSORU



Kada me je kolega iz Hrvatskog društva karikaturista Dado Kovačević zamolio da mu pomognem oko izložbe mislila sam da će to biti uobičajena izložba, na kojoj će kod otvaranja biti puno ljudi, a kasnije će tu i tamo netko zalutati. No sve u vezi ove izložbe me iznenadilo, od mjesta pa do broja ljudi koji su došli vidjeti izložbu.

Možda da prvo krenem od mjesta – Osor. Mali gradić na obali, na samom rubu gdje se Cres veže s Lošinjom. Gradić kao iz mašte sa toliko starina da se doslovno hoda po prošlosti. Na tom oko 1 km² živjelo se sve od brončanog doba pa do danas kad grad broji 47 stanovnika po zimi, naravno ljeta je druga priča. Kupanje na plaži kraj ruševina manastira iz 15. st. po danu je prekrasan doživljaj koji se po noći pretvara u scenografiju iz horor filmova, ali tako nestvarno lijepu da ne djeluje realno. Takve građevine su doslovno na svakom koraku i predugo bi trajalo da ih nabrajam, to jednostavno treba vidjeti. Naravno i ljudi su osebujni, zimska samoća uljulja ih u njihov svijet, a ljetna najezda turista izbacila iz ravnoteže, te se shodno tome i ponašaju. Osebujni su kao i grad, čije ime Osor-osoran izražava njihovu bit, ali osoran u onom ponosnom, pozitivnom smislu.

Sama izložba posjećena je toliko da čovjek ponekad poželi malo mira. I to nisu takozvani šetači već ljudi koji stvarno pogledaju svaku karikaturu, koji traže objašnjenje kad im nije nešto jasno. Ova izložba je posebna i po tome što publika glasa za najbolju karikaturu. Kako je izloženo oko 300 karikatura iz cijelog svijeta to zahtjeva itekakav trud od posjetioaca. Makar je tema – HRANA I PIĆE NA (PUSTOM) OTOKU – ista, pogled raznih autora je šarolik. Od onih smiješnih na prvu loptu do filozofskih. Manifestacija je – kao i Osor koji je kroz svoju povijest ugostio razne narode i skladno ih uklopio u prekrasan grad – tako isto kroz karikature na istu temu spojila ljude raznih nacionalnosti, vjera, rasa u jednu prekrasnu izložbu.

Dadi Kovačeviću treba odati priznanje na trudu koji je potreban za organiziranje ove izložbe, pogotovo s minornim sredstvima koje dobije. Takav entuzijizam u ovom materijalnom svijetu je rijedak te samim tim zaslužuje naše poštovanje.

Nataša Rašović

Karikaturistica Nataša Rašović, koja je od ljetos i članica Vijeća crnogorske nacionalne manjine Grada Zagreba, upravo se okušala na nedavnoj smotri političke karikature na temu „Zagrebački gradonačelnik Milan Bandić i njegova Gradska uprava“ i kao jedina žena među deset laureata dobila zapaženo priznanje.



**Nataša Rašović:
NA BIJELOM KONJU**



Nataša Rašović i Slavko Kojić



**Sa konstituirajuće sjednice
Vijeća crnogorske nacionalne
manjine Grada Zagreba**

KO TO TAMO CRTA ? !

U Zagrebu je 28.10., u Muzeju za umjetnost i obrt, otvorena 1. Zagrebačka smotra političke karikature na temu: *Zagrebački gradonačelnik Milan Bandić i njegova Gradska uprava*. Na Smotru je pristiglo 80 karikatura od 37 različitih autora, a podjeljeno je deset jednakovrijednih nagrada uz certifikat, svaki nagrađeni autor je dobio i novčani iznos od 2000 kuna. U ime gradonačelnika Grada Zagreba, Smotru je otvorio i podijelio nagrade pročelnik Gradskog ureda za financije Slavko Kojić.

– Velika je šteta što je karikatura u nas gotovo iščezla iz svih medija i što u Hrvatskoj nema ni jednog humorističnog lista. Upravo je zato ova Smotra važna i vrijedna, jedino nas još izložbe karikatura mogu približiti tom iznimno zahtjevnom načinu izražavanja koji u konačnici mora stvoriti dojam potpune lakoće postojanja. Unatoč tome što je uvriježeno mišljenje kako je najteže prihvatiti šalu na vlastiti račun, ja sam sretan što danas mogu biti ovdje i zajedno se s vama smijati radovima na ovogodišnju temu smotre, prihvaćajući jedan drugi i drugačiji pogled na ono što mi u Gradskoj upravi doživljavamo kao mukotrpan rad za boljitak našeg društva. – rekao je Slavko Kojić na otvaranju Smotre.

U listopadu 1827. godine nastala je prva politička karikatura u Hrvata, prilikom boravka ugarskog palatina, nadvojvode Josipa u Zagrebu, te ga prikazuje u kočiji zajedno sa zagrebačkim biskupom Maksimilijanom Vrhovcem, a kočiju vuku dva velikaša i dva građanina. Od tih davnih dana novo razdoblje hrvatske karikature počinje izlaskom zagrebačkih „Kopriva“ 1906. godine. Nakon desetak humorističkih novina, magazina među posljednjima je ugašen „Kerempuh“ a jedino utočište karikaturistima su humorističke rubrike dnevnih novina.

– Jedina iskra i svjetlo u tami pojavljuje se kroz izložbe karikatura. stoga je i ovo oživljavanje političke karikature hvale vrijedna humoristička aktivnost posebno zbog teme *Zagrebački gradonačelnik Milan Bandić i njegova Gradska uprava*. Stoga se zahvaljujem gradonačelniku Milanu Bandiću jer je trebalo hrabrosti, snage i dobre volje podmetnuti leđa i biti na vjetrometini hrvatskih karikaturista! – rekao je organizator izložbe Ivica Palatinuš.

Slavko Kojić je predao certifikate deseterici nagrađenih među kojima je i jedna žena, Nataša Rašović, a nagrađeni su još: pokojni Ivan Haramija, čiju je nagradu preuzela supruga Vera, Oto Reisinger, Nik Titanik, Zoran Duniskvarić, Ivan Jambrešić, Dragutin Dado Kovačević, Josip Kovačević, Davor Trgovčević i Branko Ilić. Nagradu je dobio izvan konkurencije i slovenski karikaturista Milan Alašević.

(Izvor: www.zna.hr)

*
* *

Ako već postoji politička karikatura, što ne bi postojala i politička fotografija! Jer, ako se zna ko je karikaturu crtao, ako se zna ko je nagradu dobio, ako se zna i ko je nagradu uručio, sigurno će se (bez obzira na rezultate predstojećih parlamenatrnih izbora) nametnuti i pitanje: na koga se to zapravo oslanjao Milan Bandić?

Z.D.

LUČINDANSKO DRUŽENJE



Studentski centar, Zagreb, 24.10.2015. godine

**FOLKLORNI ANSAMBL KIC "BUDO TOMOVIĆ" I
ŠUKRIJA ŽUTI SERHATLIĆ NA LUČINDANSKIM SUSRETIMA**
(Zagreb, Studenski centar, 24.10.2015. godine)

